2025/2480

16.12.2025

SPORAZUM MED EVROPSKO UNIJO IN EVROPSKO SKUPNOSTJO ZA ATOMSKO ENERGIJO NA ENI STRANI TER ŠVICARSKO KONFEDERACIJO NA DRUGI STRANI O SODELOVANJU ŠVICARSKE KONFEDERACIJE V PROGRAMIH UNIJE

EVROPSKA UNIJA

in

EVROPSKA SKUPNOST ZA ATOMSKO ENERGIJO

(v nadaljnjem besedilu skupaj: Unija)

na eni strani ter

ŠVICARSKA KONFEDERACIJA (v nadaljnjem besedilu: Švica)

na drugi strani,

v nadaljnjem besedilu: pogodbenici, STA SE –

OB PONOVNI POTRDITVI, da so posebni odnosi med Unijo, njenimi državami članicami in Švico, ki temeljijo na njihovi bližini, skupnih vrednotah in evropski identiteti, zelo pomembni;

NA PODLAGI skupnih ciljev in močnih vezi med pogodbenicama, ki izhajajo iz Sporazuma o sodelovanju med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in Švicarsko konfederacijo na področju nadzorovane jedrske fuzije in fizike plazme, sklenjenega 14. septembra 1978 v Bruslju, Okvirnega sporazuma o znanstvenem in tehničnem sodelovanju med Evropskimi skupnostmi in Švicarsko konfederacijo, sklenjenega 8. januarja 1986 v Bruslju in Bernu, sporazumov v obliki izmenjave pisem med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in Švicarsko konfederacijo o članstvu Švice v Evropskem skupnem podjetju za ITER in razvoj fuzijske energije, sklenjenega 28. novembra 2007 v Bruslju, Sporazuma v obliki izmenjave pisem med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in Švicarsko konfederacijo o uporabi Sporazuma o ustanovitvi Mednarodne organizacije za fuzijsko energijo ITER za skupno izvajanje projekta ITER, Sporazuma o privilegijih in imunitetah Mednarodne organizacije za fuzijsko energijo ITER za skupno izvajanje projekta ITER ter Sporazuma o privilegijih in imunitetah Mednarodne organizacije za fuzijsko energijo ITER za skupno izvajanje projekta ITER in Sporazuma med Euratomom in Vlado Japonske o skupnem izvajanju dejavnosti širšega pristopa na področju raziskav fuzijske energije na ozemlju Švicarske konfederacije, sklenjenega 28. novembra 2007 v Bruslju, ter Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo ter Švicarsko konfederacijo o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju, ki Švicarsko konfederacijo pridružuje okvirnemu programu za raziskave in inovacije Obzorje 2020 ter programu za raziskave in usposabljanje Evropske skupnosti za atomsko energijo, ki dopolnjuje Obzorje 2020, ter ureja sodelovanje Švicarske konfederacije v dejavnostih ITER, ki jih izvaja Fuzija za energijo, sklenjenega 5. decembra 2014 v Bruslju;

KER je Evropska skupnost za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Euratom) sklenila Sporazum o ustanovitvi Mednarodne organizacije za fuzijsko energijo ITER za skupno izvajanje projekta ITER ([1]) (v nadaljnjem besedilu: Sporazum ITER), Sporazum o privilegijih in imunitetah Mednarodne organizacije za fuzijsko energijo ITER za skupno izvajanje projekta ITER ([2]) (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o privilegijih in imunitetah ITER) in Sporazum med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in Vlado Japonske o skupnem izvajanju dejavnosti širšega pristopa na področju raziskav fuzijske energije ([3]) (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o širšem pristopu);

OB UPOŠTEVANJU Odločbe Sveta 2007/198/Euratom o ustanovitvi Evropskega skupnega podjetja za ITER in razvoj fuzijske energije ter dodelitvi prednosti le-temu ([4]);

([1]) UL EU L 358, 16.12.2006, str. 62, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2006/943(1)/oj.
([2]) OL EU L 358, 16.12.2006, str. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2006/943(2)/oj.
([3]) UL EU L 246, 21.9.2007, str. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2007/614/oj.
([4]) UL EU L 90, 30.3.2007, str. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj.

OB PRIZNAVANJU skupne želje pogodbenic, da nadalje razvijata, krepita, spodbujata in širita svoje odnose in sodelovanje pri dejavnostih, povezanih z ITER, na podlagi enakosti, vzajemnosti in splošnega ravnovesja koristi, pravic in obveznosti;

OB UPOŠTEVANJU prizadevanj Unije, da bi prevzela vodilno vlogo in se povezala z mednarodnimi partnerji, da bi skupaj obravnavali globalne izzive v skladu z akcijskim načrtom za ljudi, planet in blaginjo iz agende Združenih narodov z naslovom Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030;

V ŽELJI po sklenitvi dolgotrajnega sporazuma o sodelovanju Švice v programih Unije in zagotavljanju pravne podlage za tako sodelovanje;

OB UPOŠTEVANJU skupnega cilja pogodbenic glede utrditve in poglobitve dolgoletnega in uspešnega sodelovanja, zlasti na področju raziskav in inovacij, vesolja, jedrske fuzije in fisije ter izobraževanja, usposabljanja, mladih, športa in kulture, pa tudi na drugih področjih skupnega interesa, kot so digitalna preobrazba in ukrepi na področju zdravja, kar bo Švici omogočilo bolj sistematično sodelovanje v programih Unije v prihodnosti;

OB PRIZNAVANJU splošnih načel iz Uredbe (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]) o vzpostavitvi programa Obzorje Evropa (v nadaljnjem besedilu: programa Obzorje Evropa) in Uredbe Sveta (Euratom) 2021/765 o vzpostavitvi Programa za raziskave in usposabljanje Evropske skupnosti za atomsko energijo za obdobje 2021–2025, ki dopolnjuje Obzorje Evropa ([6]) (v nadaljnjem besedilu: program Euratom);

OB PRIZNAVANJU ciljev prenovljenega evropskega raziskovalnega prostora – in sicer za oblikovanje skupnega znanstvenega in tehnološkega prostora, ustvarjanje enotnega trga za raziskave in inovacije, podpiranje in lajšanje sodelovanja med organizacijami na področju raziskav in inovacij, vključno z univerzami, ter izmenjave dobrih praks in privlačnih raziskovalnih poklicnih poti, lajšanje čezmejne in medsektorske mobilnosti raziskovalcev, spodbujanje prostega pretoka znanstvenega znanja in inovacij, spodbujanje spoštovanja akademske svobode in svobode znanstvenega raziskovanja, podpiranje znanstveno-izobraževalnih in komunikacijskih dejavnosti ter spodbujanje konkurenčnosti in privlačnosti sodelujočih gospodarstev – ter tega, da so države, pridružene okvirnim programom Unije za raziskave in inovacije, ključne potencialne partnerice v tem prizadevanju;

S POUDARKOM na vlogi evropskih partnerstev, ki obravnavajo nekatere najbolj pereče evropske izzive s pomočjo usklajenih raziskovalnih in inovacijskih pobud, ki pomembno prispevajo k prednostnim nalogam Unije na področju raziskav in inovacij, za katere sta potrebni kritična masa in dolgoročna vizija, ter pomenu sodelovanja pridruženih držav v teh evropskih partnerstvih;

OB PRIZADEVANJU za vzpostavitev obojestransko koristnih pogojev, ki bi omogočali ustvarjanje dostojnih delovnih mest, krepitev inovacijskih ekosistemov pogodbenic in podporo tem ekosistemom z zagotavljanjem pomoči podjetjem pri inovacijah in širitvi na trgih pogodbenic ter lajšanje sprejemanja in uvajanja inovacij ter dostopa do njih, vključno z dejavnostmi za krepitev zmogljivosti;

OB PRIZNAVANJU, da bi moralo vzajemno sodelovanje v programih druge pogodbenice zagotavljati medsebojne koristi in da si bo vsaka pogodbenica po najboljših močeh prizadevala odpreti svoje programe za drugo pogodbenico, ob upoštevanju njihove narave in ob priznavanju, da si pogodbenici pridržujeta pravico, da omejita ali določita pogoje za sodelovanje v teh programih, zlasti iz varnostnih razlogov, vključno z ukrepi, povezanimi z njunimi strateškimi sredstvi ali interesi;

OB SKLICEVANJU na možnost razlik med usmeritvami programov Unije ter švicarskimi programi in ukrepi;

([5]) Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL EU L 170, 12.5.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

([6]) Uredba Sveta (Euratom) 2021/765 z dne 10. maja 2021 o vzpostavitvi Programa za raziskave in usposabljanje Evropske skupnosti za atomsko energijo za obdobje 2021–2025, ki dopolnjuje okvirni program za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, ter razveljavitvi Uredbe (Euratom) 2018/1563 (UL EU L 167 I, 12.5.2021, str. 81, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj).

KER so splošni cilji programa Euratom nadaljevati dejavnosti jedrskih raziskav in usposabljanja s poudarkom na stalnem izboljševanju jedrske varnosti in zaščite ter zaščite pred sevanjem in dopolniti doseganje ciljev programa Obzorje Evropa, med drugim v okviru energetskega prehoda, ter spodbujati razvoj fuzijske energije;

KER se Sporazum ITER v skladu s členom 21 Sporazuma uporablja za Švico za Švico, ki sodeluje v programu Euratom kot polno pridružena tretja država;

KER je Euratom član Evropskega skupnega podjetja za ITER in razvoj fuzijske energije in bo Švica v skladu s členom 2 Odločbe Sveta 2007/198/Euratom članica tega skupnega podjetja kot tretja država, potem ko bo svoj raziskovalni program povezala s programom Euratom;

KER se Sporazum o širšem pristopu v skladu s členom 26 Sporazuma uporablja za Švico, ki sodeluje v fuzijskem programu Euratoma kot polno pridružena tretja država;

OB PRIZNAVANJU koristi, ki jih prinaša sodelovanje Švice v komponentah vesoljskega programa Evropske unije, v katerih lahko sodelujejo tretje države;

OB POUDARKU varovanja, razvoja in spodbujanja evropske kulturne in jezikovne raznolikosti ter povečevanja konkurenčnost in gospodarskega potenciala kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, zlasti avdiovizualnega sektorja;

OB PRIZNAVANJU, da so cilji in splošna načela programov Unije v kulturnem in avdiovizualnem sektorju bistveni s kulturnega, demokratičnega, okoljskega, socialnega in gospodarskega vidika ter so še posebej pomembni za naše družbe in kulturne sektorje, ki se soočajo s trenutnimi izzivi, povezanimi z globalizacijo, podnebnimi spremembami in digitalizacijo;

OB PRIZNAVANJU, da Švica uresničuje ta načela, ki se odražajo tudi v Unescovi Konvenciji o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov iz leta 2005, in da se sooča s podobnimi izzivi in ima enaka načela, kot so demokracija, pravna država, spoštovanje človekovih pravic, vključno z enakostjo vseh ljudi, uravnotežena zastopanost spolov, svoboda izražanja in umetniška svoboda;

OB PRIZNAVANJU splošnih načel iz Uredbe (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]) o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa;

OB POUDARJANJU, da digitalna preobrazba našega gospodarstva in družbe ponuja ogromne priložnosti za rast in delovna mesta, lahko prispeva k zelenemu prehodu in naši svetovni konkurenčnosti ter okrepi ustvarjalno in kulturno raznolikost;

OB PRIZNAVANJU, da tak preobrazbeni razvoj zahteva čim bolj pregledno sodelovanje z mednarodnimi partnerji Unije na podlagi skupnih ciljev in vrednot, pri čemer je treba zagotoviti spoštovanje varnostnih interesov obeh pogodbenic;

OB PRIZADEVANJU za vzpostavitev vzajemno koristnega sodelovanja, da bi okrepili in podprli uvajanje zaupanja vrednih in varnih digitalnih zmogljivosti pogodbenic, na primer na področju visokozmogljivostnega računalništva, umetne inteligence, računalništva v oblaku in podatkovnih prostorov, naprednih digitalnih veščin ter uvajanja in najboljše uporabe digitalnih zmogljivosti in interoperabilnosti, ter olajšali uporabo, uvajanje in dostopnost digitalnih rešitev s pogodbenicama;

OB POUDARJANJU, da je pomembno z vseživljenjskim učenjem podpirati izobraževalni, poklicni in osebni razvoj ljudi na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa v Evropi in po svetu ter s tem prispevati k trajnostni rasti, kakovostnim delovnim mestom, socialni koheziji, spodbujanju inovacij ter krepitvi evropske identitete in aktivnega državljanstva;

OB UPOŠTEVANJU skupnih ciljev, vrednot in tesne povezanosti pogodbenic na področju izobraževanja, usposabljanja, mladih in športa ter ob prepoznavanju skupne želje pogodbenic po nadaljnjem razvoju, krepitvi ter spodbujanju in razširjanju njunih odnosov in sodelovanja na teh področjih;

([7]) Uredba (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa in razveljavitvi Sklepa (EU) 2015/2240 (UL L 166, 11.5.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj).

OB PRIZNAVANJU splošnih načel iz Uredbe (EU) 2021/522 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za ukrepe Unije na področju zdravja ([8]) (v nadaljnjem besedilu: Program EU za zdravje), zlasti v zvezi z ustreznimi posebnimi deli programa EU za zdravje, kot jih zajema Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o zdravju);

S SKUPNIM splošnim ciljem programa EU za zdravje zaščititi ljudi v Uniji pred resnimi čezmejnimi nevarnostmi za zdravje;

OB UPOŠTEVANJU skupnih ciljev, vrednot in tesnih vezi pogodbenic na področju zdravja in ob priznavanju skupne želje pogodbenic, da razvijata, krepita, spodbujata in širita svoje odnose in sodelovanje na tem področju;

S CILJEM povečanja obsega svojega sodelovanja z začetkom začasne uporabe tega sporazuma v najkrajšem možnem času;

OB PRIZADEVANJU za zagotovitev, da lahko vsi subjekti, pooblaščeni za izvajanje projektov ali ukrepov, v zvezi s katerimi so bile prevzete pravne obveznosti v skladu s pogoji tega sporazuma, te projekte ali ukrepe dokončajo tudi v primeru prenehanja njegove začasne uporabe ali njegove odpovedi;

OB UPOŠTEVANJU, da so tesni odnosi med Švico in Unijo koristni za pogodbenici;

OB PRIZADEVANJU, da bi vzpostavili trajen okvir za sodelovanje med pogodbenicama z jasnimi pogoji za sodelovanje Švice v programih in dejavnostih Unije ter mehanizem za olajšanje vzpostavitve takega sodelovanja v posameznih programih ali dejavnostih Unije –

DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

Člen 1

Predmet urejanja

Ta sporazum določa pravila, ki se uporabljajo za sodelovanje Švice v katerem koli programu ali dejavnosti Unije ali njunih delih, ki so odprti za njeno sodelovanje in so navedeni v protokolu k temu sporazumu.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tem sporazumu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „temeljni akt“ pomeni:

(i) pravni akt ene ali več institucij Unije o vzpostavitvi programa, ki ni priporočilo ali mnenje in ki določa pravno podlago za ukrep in za izvrševanje ustreznih odhodkov, predvidenih v proračunu Unije, ali proračunskih jamstev ali finančne pomoči, ki se krije iz proračuna Unije, vključno s kakršnimi koli spremembami in s kakršnimi koli zadevnimi akti institucije Unije, ki ga dopolnjujejo ali izvajajo, razen tistih o sprejemanju delovnih programov, ali

(ii) pravni akt ene ali več institucij Unije, ki ni priporočilo ali mnenje in s katerim se vzpostavi dejavnost, ki se financira iz proračuna Unije, z izjemo programov, vključno s kakršnimi koli spremembami in s kakršnimi koli zadevnimi akti institucije Unije, ki ga dopolnjujejo ali izvajajo, razen tistih o sprejemanju delovnih programov;

(b) „sporazum o financiranju“ pomeni kateri koli sporazum v zvezi s programom ali dejavnostjo Unije, kakor so opredeljeni v protokolih k temu sporazumu, v katerih sodeluje Švica, o izvrševanju finančnih sredstev Unije, kot so sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev, sporazumi o prispevkih, okvirni sporazumi o finančnem partnerstvu, sporazumi o financiranju in sporazumi o jamstvu;

([8]) Uredba (EU) 2021/522 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi programa za ukrepe Unije na področju zdravja (Program EU za zdravje) za obdobje 2021–2027 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 282/2014 (UL L 107, 26.3.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj).

(c) „druga pravila v zvezi z izvajanjem programa ali dejavnosti Unije“ pomeni pravila iz Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]) (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba), ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, ter iz delovnega programa ali razpisov oziroma drugih postopkov dodeljevanja Unije;

(d) „Unija“ pomeni Unijo ali Evropsko skupnost za atomsko energijo ali obe;

(e) „postopek dodeljevanja Unije“ pomeni postopek za dodeljevanje finančnih sredstev Unije, ki ga začne Unija ali osebe ali subjekti, pooblaščeni za izvrševanje finančnih sredstev Unije;

(f) „švicarski subjekt“ pomeni katero koli vrsto subjekta (fizično osebo, pravno osebo ali drugo vrsto subjekta), ki lahko sodeluje v dejavnostih programa Unije ali dejavnosti v skladu s temeljnim aktom in ima stalno prebivališče v Švici ali sedež v Švici v skladu s švicarsko zakonodajo.

Člen 3

Vzpostavitev sodelovanja

1. Švica sodeluje v programih ali dejavnostih Unije ali v njihovih delih, ki so v skladu s temeljnimi akti odprti za sodelovanje Švice ter so navedeni v protokolih k temu sporazumu in zajeti z njimi, ter prispeva k njim.

2. Skupni odbor, ustanovljen s členom 16 tega sporazuma (v nadaljnjem besedilu: Skupni odbor), za vsak nov večletni finančni okvir po začetku veljavnosti temeljnih aktov o vzpostavitvi programov Unije in pod pogojem, da v teh programih Unije lahko sodelujejo tretje države, vključno s Švico, razpravlja o nemoteni kontinuiteti sodelovanja, vzpostavljenega s tem sporazumom, preden se predloži pismo, v katerem je izražena namera Švice, da sodeluje v programu Unije.

3. Posebni pogoji za sodelovanje Švice v katerem koli programu ali dejavnosti Unije ali njunih delih se določijo v protokolih k temu sporazumu. Skupni odbor lahko spremeni protokole k temu sporazumu.

4. V protokolih k temu sporazumu se:

(a) opredelijo programi in dejavnosti Unije ali njihovi deli, v katerih sodeluje Švica;

(b) določi trajanje sodelovanja, in sicer obdobje, v katerem lahko Švica in švicarski subjekti zaprosijo za financiranje Unije ali so lahko pooblaščeni za izvrševanje financiranja Unije;

(c) določijo posebni pogoji sodelovanja Švice in švicarskih subjektov, vključno s posebnimi ureditvami za izvajanje finančnih pogojev, kot so določeni v členih 7 in 8 tega sporazuma, posebnimi podrobnostmi za mehanizem popravkov, kot je določen v členu 9 tega sporazuma, in pogoji sodelovanja v strukturah, vzpostavljenih za izvajanje zadevnih programov ali dejavnosti Unije; ti pogoji so skladni s tem sporazumom ter temeljnimi akti in akti ene ali več institucij Unije, ki vzpostavljajo take strukture;

(d) kjer je to ustrezno, določi znesek prispevka Švice za program Unije, ki se izvaja s finančnim instrumentom ali proračunskim jamstvom, ob morebitni veljavnosti posebnih ureditev iz člena 10 tega sporazuma.

Člen 4

Skladnost s pravili programov ali dejavnosti Unije ali njihovih delov

1. Švica sodeluje v programih ali dejavnostih Unije ali njihovih delih, zajetih s protokoli k temu sporazumu, v skladu s pogoji, določenimi v tem sporazumu, zadevnih protokolih, temeljnih aktih in drugih pravilih, ki se nanašajo na izvajanje teh programov ali dejavnosti Unije ali njihovih delov.

([9]) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL EU L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

2. Pogoji iz odstavka 1 vključujejo:

(a) upravičenost švicarskih subjektov in vse druge pogoje za upravičenost v zvezi s Švico, zlasti glede izvora, kraja dejavnosti ali državljanstva;

(b) pogoje, ki se uporabljajo za predložitev, oceno in izbiro vlog ter za izvajanje ukrepov s strani upravičenih švicarskih subjektov.

3. Pogoji iz odstavka 2, točka (b), so enakovredni pogojem, ki se uporabljajo za upravičene subjekte iz držav članic, vključno s spoštovanjem omejevalnih ukrepov Unije, sprejetih na podlagi Pogodbe o Evropski uniji ali Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU), razen če je v pogojih iz odstavka 1 določeno drugače.

Člen 5

Pogoji za sodelovanje v programih ali dejavnostih Unije ali njihovih delih v zvezi z mobilnostjo oseb ter pretokom blaga in storitev v okviru izvajanja programov ali dejavnosti Unije ali njihovih delov

1. Brez poseganja v ugodnejše določbe iz Sporazuma med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o prostem pretoku oseb, sklenjenega 21. junija 1999 v Luksemburgu (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o prostem pretoku oseb), ali iz švicarskega nacionalnega prava je sodelovanje Švice v programih ali dejavnostih Unije ali njihovih delih iz člena 3 tega sporazuma, za katere je potrebna mobilnost oseb med Unijo in Švico ali znotraj Švice za izvajanje takih programov Unije, pogojeno s tem, da Švica zagotovi, da:

(a) pri izvajanju programov Unije ni diskriminacije na podlagi državljanstva v zvezi z mobilnostjo oseb;

(b) pogoji za osebe, ki se preselijo v Švico in znotraj Švice v okviru izvajanja programov Unije, ne pomenijo neupravičenega upravnega ali finančnega bremena, ter

(c) so pogoji za osebe za dostop do storitev v Švici, ki so neposredno povezane z izvajanjem programov Unije, enaki kot za švicarske državljane; to zadeva zlasti vse pristojbine, povezane s sodelovanjem v dejavnosti, ki se financira iz programa Unije, in ne posega v morebitna ugodnejša pravila o pristojbinah, ki se lahko uporabljajo v okviru programa Erasmus+.

2. Brez poseganja v ugodnejše določbe Sporazuma o prostem pretoku oseb ali prava Unije v zvezi s sodelovanjem, ki vključuje mobilnost oseb med Švico in Unijo ali znotraj Unije, za izvajanje programov Unije Unija zagotovi, da:

(a) pogoji za osebe, ki se preselijo v Unijo in znotraj Unije v okviru izvajanja programov Unije, ne pomenijo neupravičenega upravnega ali finančnega bremena, ter

(b) so pogoji za osebe za dostop do storitev v Uniji, ki so neposredno povezane z izvajanjem programov Unije, enaki kot za državljane Unije; to zadeva zlasti vse pristojbine, povezane s sodelovanjem v dejavnosti, ki se financira iz programa Unije, in ne posega v morebitna ugodnejša pravila o pristojbinah, ki se lahko uporabljajo v okviru programa Erasmus+.

3. Pogodbenici si po najboljših močeh prizadevata olajšati čezmejni pretok blaga in storitev, namenjenih uporabi v dejavnostih, zajetih v tem sporazumu, v okviru obstoječih določb.

4. V protokolih k temu sporazumu se lahko določijo nadaljnji posebni pogoji, ki se sklicujejo na ta člen in so potrebni za sodelovanje Švice v programih ali dejavnostih Unije ali njihovih delih.

Člen 6

Sodelovanje Švice pri upravljanju programov ali dejavnosti

1. Predstavniki ali strokovnjaki iz Švice ali strokovnjaki, ki jih imenuje Švica, lahko sodelujejo kot opazovalci, razen kadar se to nanaša na točke, rezervirane samo za države članice, ali v zvezi s programom ali dejavnostjo Unije ali njunim delom, pri katerem oziroma kateri Švica ne sodeluje, v odborih, na sestankih strokovnih skupin ali na drugih podobnih sestankih, na katerih sodelujejo predstavniki ali strokovnjaki držav članic ali strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, ter ki pomagajo Evropski komisiji pri izvajanju in upravljanju programov ali dejavnosti Unije ali njihovih delov, pri katerih sodeluje Švica v skladu s členom 3 tega sporazuma, ali ki jih ustanovi Evropska komisija glede izvrševanja prava Unije v zvezi s programi ali dejavnostmi Unije ali njihovimi deli. Predstavniki ali strokovnjaki Švice ali strokovnjaki, ki jih imenuje Švica, pri glasovanju niso prisotni. Švica je obveščena o rezultatu glasovanja.

2. Kadar strokovnjaki ali ocenjevalci niso imenovani na podlagi državljanstva, državljanstvo ni razlog za izključitev strokovnjakov ali ocenjevalcev iz Švice.

3. V skladu s pogoji iz odstavka 1 za udeležbo predstavnikov Švice na sestankih iz navedenega odstavka ali drugih sestankih, povezanih z izvajanjem programov in dejavnosti Unije, veljajo ista pravila in postopki, kot se uporabljajo za predstavnike držav članic, v zvezi s pravico do besede, prejemanjem informacij in dokumentacije, razen če se to nanaša na točke, rezervirane samo za države članice, ali v zvezi s programom ali dejavnostjo Unije ali njunim delom, pri katerem oziroma kateri Švica ne sodeluje, ter povračilom potnih stroškov in dnevnic.

4. V protokolih k temu sporazumu se lahko opredelijo nadaljnji pogoji o udeležbi strokovnjakov ter o sodelovanju Švice v upravnih odborih in strukturah, ustanovljenih za namene izvajanja programov ali dejavnosti Unije, kot so opredeljeni v zadevnih protokolih k temu sporazumu.

Člen 7

Finančni pogoji

1. Sodelovanje Švice ali švicarskih subjektov v programih ali dejavnostih Unije ali njihovih delih je pogojeno s tem, da Švica finančno prispeva k ustreznemu financiranju v okviru proračuna Unije.

2. Finančni prispevek je v obliki vsote:

(a) operativnega prispevka in

(b) pristojbine za sodelovanje.

3. Finančni prispevek je v obliki letnega plačila v enem ali več obrokih.

4. Brez poseganja v odstavek 8 tega člena znaša pristojbina za sodelovanje 4 % letnega operativnega prispevka in se ne prilagaja za nazaj razen v zvezi z začasno prekinitvijo uporabe v skladu s členom 19. V primeru začasne prekinitve v skladu s členom 19 se pristojbina za sodelovanje prilagodi v skladu s prilagoditvijo operativnega prispevka. Od leta 2028 lahko skupni odbor spremeni pristojbino za sodelovanje.

5. Operativni prispevek krije odhodke za poslovanje in podporo ter je dodatek, tako v odobritvah za prevzem obveznosti kot v odobritvah plačil, k zneskom, ki so bili vneseni v proračun Unije, ki je bil dokončno sprejet za programe ali dejavnosti Unije ali njihove dele, po potrebi povečanim za zunanje namenske prejemke, ki ne izhajajo iz finančnih prispevkov drugih donatorjev za programe in dejavnosti Unije, kakor so opredeljeni v protokolu k temu sporazumu.

6. Operativni prispevek temelji na razdelitvenem ključu za prispevke, opredeljenem kot razmerje med bruto domačim proizvodom (v nadaljnjem besedilu: BDP) Švice po tržnih cenah in BDP Unije po tržnih cenah. V ta namen so podatki o BDP po tržnih cenah pogodbenic zadnji razpoložljivi podatki od 1. januarja leta, v katerem se izvede letno plačilo, kot jih določi Statistični urad Evropske unije, ob ustreznem upoštevanju Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o sodelovanju na področju statistike, sklenjenega 26. oktobra 2004 v Luksemburgu. Če se navedeni sporazum preneha uporabljati, se BDP Švice določi na podlagi podatkov Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj.

7. Operativni prispevek temelji na uporabi razdelitvenega ključa za prispevke za prvotne odobritve za prevzem obveznosti, ki se povečajo, kot je opisano v odstavku 5, vnesene v proračun Unije, ki je dokončno sprejet za leto, ki se uporablja za financiranje programov ali dejavnosti Unije ali njihovih delov, v katerih sodeluje Švica.

8. Pristojbina za sodelovanje iz odstavka 2 v obdobju 2025–2027 znaša:

— 2025: 2,5 %;

— 2026: 3 %;

— 2027: 4 %.

9. Evropska komisija Švici na zahtevo zagotovi informacije v zvezi z njeno finančno udeležbo, ki so vključene v proračunske in računovodske informacije ter informacije v zvezi s smotrnostjo in ocenjevanjem, predložene organom Unije, pristojnim za proračun in razrešnico, v zvezi s programi in dejavnostmi Unije ali njihovimi deli, v katerih sodeluje Švica. Te informacije se zagotovijo ob ustreznem upoštevanju pravil Unije in Švice o zaupnosti in varstvu podatkov ter ne posegajo v informacije, do katerih je Švica upravičena v skladu s členom 12.

10. Vsi finančni prispevki Švice ali plačila s strani Unije in izračun dolgovanih zneskov ali zneskov, ki jih je treba prejeti, se izvršijo v eurih.

11. Podrobne določbe za izvajanje tega člena so določene v ustreznih protokolih k temu sporazumu in v Prilogi k temu sporazumu o določbah o finančnem izvajanju.

Člen 8

Programi in dejavnosti, za katere se uporablja mehanizem prilagoditve operativnega prispevka

1. Če je tako določeno v protokolu k temu sporazumu, se lahko operativni prispevek programov ali dejavnosti Unije ali njihovih delov za leto N v enem ali več naslednjih letih prilagodi navzgor ali navzdol za nazaj na podlagi proračunskih obveznosti, prevzetih za odobritve za prevzem obveznosti v navedenem letu, njihovega izvrševanja prek pravnih obveznosti in njihove sprostitve.

2. Prva prilagoditev se izvede v letu N + 1, ko se operativni prispevek prilagodi za razliko med prvotnim prispevkom in prilagojenim prispevkom, ki se izračuna z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke iz leta N in prilagodi na podlagi uporabe koeficienta, če tako določa zadevni protokol, za vsoto:

(a) zneska proračunskih obveznosti, prevzetih za odobritve za prevzem obveznosti, odobrene v letu N v okviru proračuna Unije, in za odobritve za prevzem obveznosti, ki ustrezajo sproščenim obveznostim, ki so spet na voljo, ter

(b) vseh odobritev iz zunanjih namenskih prejemkov, ki ne izhajajo iz finančnih prispevkov drugih donatorjev za programe in dejavnosti Unije, zajete v protokolih k temu sporazumu, in ki so bili na voljo ob koncu leta N.

3. Vsako naslednje leto, dokler niso plačane ali sproščene vse proračunske obveznosti, financirane v okviru odobritev za prevzem obveznosti, ki izhajajo iz leta N, in najpozneje 3 leta po koncu programa Unije ali po koncu večletnega finančnega okvira, ki ustreza letu N, pri čemer se upošteva zgodnejši datum, Unija izračuna prilagoditev prispevka iz leta N, tako da prispevek Švica zmanjša za znesek, ki ga pridobi z uporabo razdelitvenega ključa iz leta N in prilagodi, če to določa zadevni protokol, za sproščene obveznosti, ki se vsako leto sprostijo iz obveznosti iz leta N, ki se financirajo iz proračuna Unije, ali iz sproščenih obveznosti, ki so spet na voljo.

4. Če se odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov, ki ne izhajajo iz finančnih prispevkov drugih donatorjev za programe in dejavnosti Unije, zajete v protokolih k temu sporazumu, razveljavijo, se prispevek Švice za zadevni program ali dejavnost Unije ali njun del zmanjša za znesek, pridobljen z uporabo razdelitvenega ključa iz leta N za razveljavljeni znesek, ki se prilagodi, če to določa zadevni protokol.

5. V letu N+2 ali v naslednjih letih se po opravljenih prilagoditvah iz odstavkov 2, 3 in 4 prispevek Švice za leto N prav tako zmanjša za znesek, ki se izračuna tako, da se prispevek Švice za leto N pomnoži z razmerjem med:

(a) pravnimi obveznostmi za leto N, ki se financirajo v okviru vseh odobritev za prevzem obveznosti, ki so na voljo v letu N, in ki izhajajo iz konkurenčnih postopkov dodeljevanja,

(i) iz katerih so bili izključeni Švica in švicarski subjekti;

(ii) za katere je rok za predložitev vlog potekel med začasno prekinitvijo iz člena 19 ali po začetku veljavnosti odpovedi iz člena 20, in

(b) skupnim zneskom pravnih obveznosti, financiranih v okviru vseh odobritev za prevzem obveznosti iz leta N.

6. Znesek pravnih obveznosti, določen na podlagi odstavka 5, se izračuna tako, da se od vseh proračunskih obveznosti, prevzetih v letu N, odštejejo sproščene obveznosti, ki izhajajo iz teh obveznosti v letu N+1.

Člen 9

Programi in dejavnosti Unije ali njihovi deli, za katere se uporablja mehanizem samodejnega popravka

1. Mehanizem samodejnega popravka se uporablja za program ali dejavnost Unije ali njun del, za katerega je v temeljnem aktu o vzpostavitvi tega programa ali dejavnosti Unije in zadevnem protokolu k temu sporazumu določena uporaba mehanizma samodejnega popravka. Uporaba tega mehanizma samodejnega popravka je lahko omejena na dele programa ali dejavnosti Unije iz zadevnega protokola k temu sporazumu, ki se izvajajo z nepovratnimi sredstvi, za katere so organizirani konkurenčni razpisi. Podrobna pravila za opredelitev delov programa ali dejavnosti Unije, za katere se ali se ne uporablja mehanizem samodejnega popravka, se lahko določijo v navedenem protokolu.

2. Znesek samodejnega popravka za program ali dejavnost Unije ali njun del je razlika med začetnimi zneski pravnih obveznosti, ki so bile dejansko prevzete s Švico ali švicarskimi subjekti, ki se financirajo iz odobritev za prevzem obveznosti zadevnega leta, in ustreznim operativnim prispevkom, ki ga plača Švica, kakor je bil prilagojen v skladu s členom 8 tega sporazuma, če ustrezni protokol k temu sporazumu določa tako prilagoditev, brez odhodkov za podporo, ki zajemajo isto obdobje.

3. Vsak znesek iz odstavka 2 tega člena, ki za vsako od dveh zaporednih let presega 8 % ustreznega operativnega prispevka Švice za program Unije, kakor je bil prilagojen v skladu s členom 8, Švica za vsako od teh dveh let plača kot dodatni prispevek v okviru mehanizma samodejnega popravka.

4. Podrobna pravila za določitev ustreznih zneskov pravnih obveznosti iz odstavka 2 tega člena, tudi v primeru konzorcijev, ter za izračun samodejnega popravka se lahko določijo v Prilogi k temu sporazumu o določbah o finančnem izvajanju.

Člen 10

Financiranje v zvezi s programi Unije, ki se izvajajo prek finančnih instrumentov ali proračunskih jamstev

1. Kadar Švica v skladu s členom 3 sodeluje v programu ali dejavnosti Unije ali njunem delu, ki se izvaja prek finančnih instrumentov ali proračunskih jamstev v skladu s finančno uredbo, Švica zagotovi prispevek k tem finančnim instrumentom ali proračunskim jamstvom v skladu s finančno uredbo in temeljnim aktom o vzpostavitvi programa ali dejavnosti Unije.

Znesek prispevka poveča proračunsko jamstvo Unije ali finančna sredstva finančnega instrumenta.

2. Po potrebi se lahko ureditve za izvajanja tega člena podrobneje določijo v zadevnem protokolu.

Člen 11

Pregledi in revizije

1. Unija ima pravico, da v skladu z akti ene ali več institucij ali organov Unije, ki se uporabljajo, ter ustreznimi sporazumi in pogodbami izvaja tehnične, znanstvene, finančne ali druge vrste pregledov in revizij v prostorih vseh fizičnih oseb s stalnim prebivališčem v Švici ali pravnih oseb s sedežem v Švici, ki prejemajo finančna sredstva Unije, ter vseh tretjih oseb, ki sodelujejo pri izvrševanju finančnih sredstev Unije, s stalnim prebivališčem ali sedežem v Švici. Take preglede in revizije lahko izvajajo uslužbenci institucij in organov Unije, zlasti Evropske komisije in Evropskega računskega sodišča, ali druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija. Uslužbenci in preiskovalni organi Unije pri opravljanju svojih nalog na ozemlju Švice ravnajo v skladu s švicarsko zakonodajo.

2. Uslužbenci institucij in organov Unije, zlasti Evropske komisije in Evropskega računskega sodišča, ter druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija, imajo ustrezen dostop do lokacij, del in dokumentov, v elektronski in papirni obliki, ter vseh informacij, ki jih potrebujejo za izvedbo takih revizij, vključno s pravico do pridobitve fizičnih ali elektronskih izvodov ali izvlečkov vseh dokumentov ali vsebine vseh nosilcev podatkov, ki jih poseduje fizična ali pravna oseba ali tretja oseba, ki je predmet revizije.

3. Švica uslužbencem in drugim osebam iz odstavka 2 ne preprečuje ali posebej ovira pravice vstopa v Švico ali dostopa do prostorov za namene izvajanja nalog iz tega člena.

4. Pregledi in revizije iz odstavka 1 tega člena se lahko izvajajo po začasni prekinitvi uporabe protokola k temu sporazumu v skladu s členom 19, prenehanju začasne uporabe tega sporazuma ali njegovi odpovedi, in sicer v skladu s pogoji iz aktov ene ali več institucij ali organov Unije, ki se uporabljajo, ali v skladu z ustreznimi sporazumi in pogodbami v zvezi s katero koli pravno obveznostjo za izvrševanje proračuna Unije, ki jo je Unija prevzela pred datumom, ko začne veljati začasna prekinitev uporabe zadevnega protokola ali prenehanje začasne uporabe tega sporazuma ali njegova odpoved.

Člen 12

Boj proti nepravilnostim, goljufijam in drugim kaznivim dejanjem, ki škodijo finančnim interesom Unije

1. Evropska komisija in Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) sta pooblaščena za izvajanje upravnih preiskav v zvezi z izvajanjem tega sporazuma in protokolov k temu sporazumu na ozemlju Švice, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem. Te preiskave se izvajajo v skladu s pogoji, določenimi z akti ene ali več institucij Unije, ki se uporabljajo. Uslužbenci in preiskovalni organi Unije pri opravljanju svojih nalog na ozemlju Švice ravnajo v skladu s švicarsko zakonodajo.

2. Pristojni švicarski organi v razumnem roku obvestijo Evropsko komisijo ali urad OLAF o vsakem dejstvu ali sumu, o katerem so obveščeni v zvezi z nepravilnostjo, goljufijo ali drugo nezakonito dejavnostjo, ki škodi finančnim interesom Unije, v zvezi z izvajanjem tega sporazuma in protokolov k temu sporazumu.

3. Preverjanja in inšpekcije na kraju samem se lahko izvedejo v prostorih katere koli fizične osebe s stalnim prebivališčem v Švici ali pravnega subjekta s sedežem v Švici, ki prejema sredstva Unije, ter katere koli tretje osebe s stalnim prebivališčem ali sedežem v Švici, ki je vključena v izvrševanje sredstev Unije.

4. Preglede in inšpekcije na kraju samem pripravi in izvede Evropska komisija ali urad OLAF v tesnem sodelovanju s pristojnim švicarskim revizijskim organom, ki se ga v razumnem roku vnaprej obvesti o predmetu, namenu in pravni podlagi pregledov in inšpekcij, tako da lahko pristojni švicarski organi zagotovijo pomoč. V ta namen lahko uradniki pristojnih švicarskih organov sodelujejo pri pregledih in inšpekcijah na kraju samem.

5. Na zahtevo švicarskih organov se lahko preverjanja in inšpekcije na kraju samem izvedejo v sodelovanju z Evropsko komisijo ali uradom OLAF.

6. Uslužbenci Evropske komisije in osebje urada OLAF imajo dostop do vseh informacij ter dokumentacije, vključno z računalniškimi podatki, glede zadevnih operacij, ki jih potrebujejo za ustrezno izvedbo pregledov in inšpekcij na kraju samem. Zlasti lahko kopirajo ustrezne dokumente.

7. Kadar se oseba, subjekt ali druga tretja oseba upira preverjanju ali inšpekciji na kraju samem, švicarski organi v skladu z nacionalnimi pravili in predpisi pomagajo Evropski komisiji ali uradu OLAF ter jim tako omogočijo izpolnjevanje njihovih nalog pri izvajanju preverjanja ali inšpekcije na kraju samem. Pomoč vključuje sprejetje ustreznih previdnostnih ukrepov v skladu z nacionalnim pravom, zlasti za zaščito dokazov.

8. Evropska komisija ali urad OLAF švicarske organe obvesti o rezultatih takih preverjanj in inšpekcij. Evropska komisija ali urad OLAF zlasti v najkrajšem možnem času obvesti pristojni švicarski revizijski organ o vsakem dejstvu ali sumu glede nepravilnosti, ki jih odkrije pri pregledu ali inšpekciji na kraju samem.

9. Evropska komisija lahko brez poseganja v uporabo švicarskega kazenskega prava kateremu koli švicarskemu subjektu, ki sodeluje pri izvajanju programa ali dejavnosti Unije, naloži upravne ukrepe in kazni v skladu s pravom Unije.

10. Za pravilno izvajanje tega člena si Evropska komisija ali urad OLAF in pristojni švicarski organi redno izmenjujejo informacije in se na zahtevo ene od pogodbenic posvetujejo drug z drugim.

11. Švica za lajšanje učinkovitega sodelovanja in izmenjave informacij z uradom OLAF določi kontaktno točko.

12. Izmenjava informacij med Evropsko komisijo ali uradom OLAF in pristojnimi švicarskimi organi poteka ob upoštevanju zahtev glede zaupnosti. Osebni podatki, vključeni v izmenjavo informacij, se varujejo v skladu z veljavnimi pravili.

13. Pristojni švicarski organi obvestijo tudi Evropsko javno tožilstvo (EJT) o vsakem dejstvu ali sumu, ki so ga opazili v zvezi z nepravilnostjo, goljufijo ali drugo nezakonito dejavnostjo, ki škodi finančnim interesom Unije, kadar se ta dejstva ali sumi nanašajo na zadevo, ki bi lahko spadala v pristojnost EJT. V primerih, ko EJT ali Švica izvajata preiskave ali sodne postopke v zvezi s kaznivimi dejanji, ki škodijo finančnim interesom Unije ali Švice s področja uporabe tega sporazuma, Švica in Unija zagotovita učinkovito medsebojno pomoč v skladu z veljavnim pravnim okvirom, da lahko njuni pristojni organi izpolnijo svojo dolžnost preiskovanja, pregona in obtožbe storilcev in sostorilcev takih kaznivih dejanj pred svojimi sodišči.

Člen 13

Spremembe členov 11 in 12

Skupni odbor lahko spremeni člena 11 in 12 tega sporazuma, da bi se upoštevale spremembe aktov ene ali več institucij Unije.

Člen 14

Izterjava in izvrševanje

1. Sklepi, ki jih sprejme Evropska komisija in ki nalagajo denarno obveznost pravnim ali fizičnim osebam, ki niso države, v zvezi s kakršnimi koli zahtevki, ki izhajajo iz programov, dejavnosti, projektov ali ukrepov Unije, so izvršljivi v Švici. Sklepu se priloži nalog za njegovo izvršitev, pri čemer ni potrebna nobena druga formalnost razen overovitve verodostojnosti sklepa s strani nacionalnega organa, ki ga v ta namen imenuje švicarska vlada. Izvršba se izvede v skladu s švicarsko zakonodajo in poslovnikom. Izvršljivi sklepi Evropske komisije se štejejo za izvršilne naslove v smislu švicarskega Zveznega zakona z dne 11. aprila 1889 o izvršbi in stečaju (DEBA) in niso predmet vsebinske presoje pred švicarskimi sodišči. Švicarska vlada Evropsko komisijo in Sodišče Evropske unije obvesti o nacionalnem organu, ki ga imenuje za namene tega člena. V skladu s členom 15 ima Evropska komisija pravico, da o izvršljivih sklepih neposredno uradno obvesti osebe s stalnim prebivališčem v Švici in pravne subjekte s sedežem v Švici.

2. Sodbe in sklepi Sodišča Evropske unije, izdani na podlagi arbitražne klavzule iz pogodbe ali sporazuma v zvezi s programi, dejavnostmi, projekti ali ukrepi Unije, so v Švici izvršljivi na enak način kot sklepi Evropske komisije iz odstavka 1.

3. Sodišče Evropske unije je pristojno za preverjanje zakonitosti sklepov Evropske komisije iz odstavka 1 ter za začasno prekinitev njihovega izvrševanja. Za odločanje o pritožbah v zvezi z nepravilnim izvajanjem izvršb pa so pristojna švicarska sodišča.

Člen 15

Komuniciranje in izmenjava informacij

Institucije in organi Unije, ki sodelujejo pri izvajanju programov ali dejavnosti Unije ali pri nadzoru nad takimi programi ali dejavnostmi, imajo pravico, da neposredno komunicirajo, tudi prek sistemov za elektronsko izmenjavo, z vsemi fizičnimi osebami s stalnim prebivališčem v Švici ali pravnimi subjekti s sedežem v Švici, ki prejemajo finančna sredstva Unije, in vsemi tretjimi osebami, ki sodelujejo pri izvrševanju financiranja Unije, s stalnim prebivališčem ali sedežem v Švici. Take osebe, subjekti in tretje osebe lahko institucijam in organom Unije neposredno predložijo vse ustrezne informacije in dokumentacijo, ki jih morajo predložiti na podlagi zakonodaje Unije, ki se uporablja za program ali dejavnost Unije, in na podlagi kakršne koli pogodbe ali sporazuma o financiranju, sklenjenih za izvajanje tega programa ali dejavnosti.

Člen 16

Skupni odbor za sodelovanje v programih Unije

1. Ustanovi se Skupni odbor za sodelovanje v programih Unije. Skupni odbor:

(a) zagotavlja pravilno delovanje in učinkovito izvajanje tega sporazuma in njegovih protokolov, vključno z ocenjevanjem, vrednotenjem in pregledovanjem njihovega izvajanja, ter zlasti:

(i) sodelovanja in uspešnosti švicarskih subjektov v programih in dejavnostih Unije ali njihovih delih;

(ii) po potrebi stopnje vzajemne odprtosti za sodelovanje pravnih subjektov s sedežem v vsaki od pogodbenic v programih, projektih, ukrepih ali dejavnostih druge pogodbenice ali njihovih delih;

(iii) izvajanja mehanizma finančnih prispevkov iz člena 7, po potrebi pa tudi mehanizma samodejnega popravka, ki se uporabljata za programe ali dejavnosti Unije, zajete s protokoli k temu sporazumu, v skladu s členom 9;

(iv) izmenjave informacij, vključno s preučitvijo vseh morebitnih vprašanj glede uporabe rezultatov, tudi pravic intelektualne lastnine, kadar je ustrezno;

(v) na zahtevo katere koli pogodbenice razprave o omejitvah, ki sta jih pogodbenici uporabili ali jih načrtujeta v zvezi z dostopom do njunih zadevnih raziskovalnih in inovacijskih programov, zlasti za ukrepe, povezane z njunimi strateškimi sredstvi, interesi, avtonomijo ali varnostjo;

(vi) preučevanja načinov za izboljšanje in razvoj sodelovanja;

(vii) skupne razprave o prihodnjih usmeritvah in prednostnih nalogah politik v zvezi s programi ali dejavnostmi Unije, zajetimi v protokolih k temu sporazumu;

(viii) izmenjave informacij, med drugim o novi zakonodaji, sklepih ali nacionalnih programih, ki so pomembni za izvajanje tega sporazuma in njegovih protokolov;

(ix) sprejemanja protokolov k temu sporazumu o posebnih pogojih sodelovanja Švice v programih ali dejavnostih Unije ali v njihovih delih, ali po potrebi spreminjanja takih protokolov s sklepom;

(x) spreminjanja členov 11 in 12 tega sporazuma zaradi upoštevanja sprememb aktov ene ali več institucij Unije s sklepom;

(b) v sodelovanju s Skupnim odborom, ustanovljenim s Sporazumom o zdravju (v nadaljnjem besedilu: Skupni odbor za zdravje), zagotavlja pravilno delovanje in učinkovito izvajanje tega sporazuma, kar zadeva sodelovanje Švice v programih za ukrepe Unije na področju zdravja ([10]), samo za zadeve, zajete v tem sporazumu, zlasti pa:

(i) v posvetovanju s Skupnim odborom za zdravje sprejme ali spremeni zadevni protokol;

(ii) obvesti Skupni odbor za zdravje, kadar dnevni redi njihovih sestankov vključujejo zadeve, povezane s programom ukrepov Unije na področju zdravja.

2. Sklepi Skupnega odbora se sprejmejo na podlagi soglasja. Sklepi so za pogodbenici zavezujoči.

3. Skupni odbor sestavljajo predstavniki pogodbenic.

4. Skupni odbor se lahko odloči za ustanovitev ad hoc strokovne delovne skupine ali svetovalnega organa, da pomaga pri izvajanju tega sporazuma.

5. Skupnemu odboru sopredsedujeta predstavnika vsake od pogodbenic.

6. Delo skupnega odbora poteka neprekinjeno z izmenjavo ustreznih informacij s katerim koli komunikacijskim sredstvom, zlasti v zvezi s sodelovanjem ali delovanjem švicarskih subjektov. Skupni odbor lahko svoje naloge zlasti izvaja pisno, kadar je to potrebno.

7. Sestanki skupnega odbora potekajo vsaj enkrat letno izmenično v Bruslju in Bernu, razen če se sopredsednika odločita drugače. Skupni odbor se sestane tudi na zahtevo ene od pogodbenic. Sopredsednika se lahko dogovorita, da sestanek Skupnega odbora poteka prek videokonference ali telekonference.

8. Skupni odbor na svojem prvem sestanku sprejme svoj poslovnik.

Člen 17

Začetek veljavnosti

1. Ta sporazum pogodbenici ratificirata ali odobrita v skladu s svojimi postopki. Pogodbenici se medsebojno uradno obvestita o izpolnitvi notranjih postopkov, potrebnih za začetek veljavnosti tega sporazuma.

2. Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca, ki sledi zadnjemu uradnemu obvestilu v zvezi z naslednjimi instrumenti:

(a) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb;

(b) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb;

(c) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;

(d) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;

(e) Protokol o državni pomoči k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;

(f) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o cestnem in železniškem prevozu blaga in potnikov;

(g) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o cestnem in železniškem prevozu blaga in potnikov;

([10]) Za obdobje 2021–2027 je to program EU za zdravje, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/522 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi programa za ukrepe Unije na področju zdravja (Program EU za zdravje) za obdobje 2021–2027 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 282/2014 (UL L 107, 26.3.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj).

(h) Protokol o državni pomoči k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o cestnem in železniškem prevozu blaga in potnikov;

(i) Protokol o spremembi Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi;

(j) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti;

(k) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti;

(l) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji;

(m) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program.

Člen 18

Začasna uporaba

1. Pogodbenici ta sporazum uporabljata začasno v skladu s svojimi zadevnimi notranjimi postopki in zakonodajo od 1. januarja 2025. Če je ta sporazum podpisan po 15. novembru 2025, ga pogodbenici uporabljata začasno v skladu s svojimi zadevnimi notranjimi postopki in zakonodajo od 1. januarja 2026.

2. Začasna uporaba tega sporazuma preneha najpozneje 31. decembra 2028, če Švica do tega datuma ne zaključi svojih notranjih postopkov, potrebnih za začetek veljavnosti instrumentov iz člena 17.

3. Če začasna uporaba tega sporazuma preneha v skladu z odstavkom 2 tega člena, se pogodbenici dogovorita, da se švicarski operativni prispevek iz člena 7 plača brez prilagoditve iz člena 8 ali popravka iz člena 9.

4. Pogodbenici se strinjata, da se projekti ali ukrepi, v zvezi s katerimi so bile prevzete pravne obveznosti med začasno uporabo tega sporazuma , nadaljujejo do njihovega zaključka pod pogoji, ki jih določa.

Člen 19

Začasna prekinitev uporabe

1. Unija lahko začasno prekine uporabo protokola k temu sporazumu v zvezi s programom ali dejavnostjo Unije ali njunim delom:

(a) če Švica ne izpolnjuje svojih obveznosti iz člena 5(1) in ima tako neizpolnjevanje pomemben vpliv na izvajanje tega programa ali dejavnosti ali njunega dela;

(b) v primeru delnega ali celotnega neplačila finančnega prispevka, ki ga mora Švica plačati v okviru tega programa ali dejavnosti.

Evropska komisija v primeru neplačila, ki lahko pomembno ogrozi izvajanje in upravljanje programa ali dejavnosti Unije, pošlje uradni opomin. Če se plačilo ne izvede v 20 delovnih dneh po prejemu uradnega opomina, Evropska komisija uradno obvesti Švico o začasni prekinitvi izvajanja zadevnega protokola k temu sporazumu, ki začne veljati v 15 dneh po datumu, ko Švica prejme navedeno uradno obvestilo;

(c) v primerih iz člena 16 Sporazuma o zdravju glede sodelovanja Švice v programu za ukrepe Unije na področju zdravja.

2. V primeru, da se uporaba protokola k temu sporazumu začasno prekine, švicarski subjekti niso upravičeni do sodelovanja v postopkih dodeljevanja Unije, ki takrat, ko začne veljati začasna prekinitev, še niso zaključeni. Postopek dodeljevanja se šteje za zaključen, ko so bile na podlagi takega postopka prevzete pravne obveznosti.

3. Začasna prekinitev uporabe protokola k temu sporazumu ne vpliva na pravne obveznosti, prevzete s švicarskimi subjekti na podlagi zadevnega programa ali dejavnosti Unije pred začetkom veljavnosti začasne prekinitve. Zadevni protokol k temu sporazumu se še naprej uporablja za take pravne obveznosti.

4. Ko Unija prejme celotni znesek dolgovanega finančnega prispevka, o tem nemudoma uradno obvesti Švico. Začasna prekinitev se odpravi po navedenem uradnem obvestilu s takojšnjim učinkom veljavnosti.

5. Švicarski subjekti so od datuma odprave začasne prekinitve uporabe protokola k temu sporazumu znova upravičeni do sodelovanja v postopkih dodeljevanja v okviru zadevnega programa ali dejavnosti Unije, ki se začnejo po tem datumu, ter v postopkih dodeljevanja, ki so se začeli pred tem datumom, vendar rok za oddajo predlogov v teh postopkih še ni potekel.

6. Če po šestih mesecih od začetka začasne prekinitve v skladu z odstavkom 1 okoliščine, ki so povzročile začasno prekinitev, še vedno obstajajo, lahko Unija enostransko odpove začasno prekinjeni protokol v zvezi z zadevnim programom ali dejavnostjo Unije ali njunim delom.

Člen 20

Odpoved sporazuma

1. Pogodbenica lahko odpove ta sporazum z uradnim obvestilom drugi pogodbenici.

2. Ta sporazum preneha veljati šest mesecev po prejemu pisnega uradnega obvestila iz odstavka 1.

3. Kadar se ta sporazum odpove v skladu s tem členom, se pogodbenici strinjata, da:

(a) se projekti ali ukrepi, v zvezi s katerimi so bile pravne obveznosti prevzete po začetku veljavnosti tega sporazuma ter pred njegovo odpovedjo, nadaljujejo do njihovega zaključka v skladu s pogoji iz tega sporazuma;

(b) letni finančni prispevek za program ali dejavnost Unije za leto N, v katerem se ta sporazum odpove, plača v celoti v skladu s členom 7 tega sporazuma in vsemi ustreznimi pravili iz zadevnega protokola. Kadar se uporablja mehanizem prilagoditve, se operativni prispevek za ustrezni program ali dejavnost za leto N prilagodi v skladu s členom 8 tega sporazuma. Za programe ali dejavnosti Unije, pri katerih se uporabljata mehanizem prilagoditve in mehanizem samodejnega popravka, se ustrezni operativni prispevek za leto N prilagodi v skladu s členom 8 tega sporazuma in popravi v skladu s členom 9 tega sporazuma. Za programe ali dejavnosti Unije, pri katerih se uporablja le mehanizem popravka, se ustrezni operativni prispevek za leto N popravi v skladu s členom 9 tega sporazuma. Pristojbina za sodelovanje, plačana za leto N kot del finančnega prispevka za program ali dejavnost Unije, se ne prilagodi ali popravi;

(c) kadar se uporablja mehanizem prilagoditve, po letu, v katerem se ta sporazum odpove, začetni operativni prispevki za program ali dejavnost Unije, plačani za leta, v katerih se je ta sporazum uporabljal, prilagodijo v skladu s členom 8. Za programe ali dejavnosti Unije, pri katerih se uporabljata mehanizem prilagoditve in mehanizem samodejnega popravka, se ti operativni prispevki prilagodijo v skladu s členom 8 in samodejno popravijo v skladu s členom 9. Za programe ali dejavnosti Unije, pri katerih se uporablja le mehanizem samodejnega popravka, se ustrezni operativni prispevki samodejno popravijo v skladu s členom 9.

4. Ob upoštevanju odstavka 3 se lahko sodelovanje Švice v programu za ukrepe Unije na področju zdravja odpove v primerih iz člena 16 Sporazuma o zdravju.

5. Ob upoštevanju odstavka 3 in ne glede na kakršne koli nasprotne določbe tega sporazuma, sodelovanje Švice v programu za ukrepe Unije na področju zdravja preneha na dan, ko Sporazum o zdravju preneha veljati.

6. Pogodbenici soglasno urejata vse morebitne druge posledice odpovedi tega sporazuma.

Člen 21

Priloga in protokoli

Priloga in protokoli k temu sporazumu so njegov sestavni del.

Ta sporazum je sestavljen v dveh izvodih v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, italijanskem, irskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem in švedskem jeziku, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno.

V POTRDITEV TEGA so spodaj podpisani, ki so za to pravilno pooblaščeni, podpisali ta sporazum.

Съставено в Берн на десети ноември две хиляди двадесет и пета година.

Hecho en Berna, el diez de noviembre de dos mil veinticinco.

V Bernu dne desátého listopadu dva tisíce dvacet pět.

Udfærdiget i Bern den tiende november to tusind og femogtyve.

Geschehen zu Bern am zehnten November zweitausendfünfundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne viienda aasta novembrikuu kümnendal päeval Bernis.

Έγινε στη Βέρνη, στις δέκα Νοεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι πέντε.

Done at Berne, on the tenth day of November in the year two thousand and twenty-five.

Fait à Berne, le dix novembre deux mille vingt-cinq.

Arna dhéanamh i mBeirn, an deichiú lá de mhí na Samhna sa bhliain dhá mhíle a fiche cúig.

Sastavljeno u Bernu desetog studenoga godine dvije tisuće dvadeset pete.

Fatto a Berna, addì dieci novembre duemilaventicinque.

Bernē, divi tūkstoši divdesmit piektā gada desmitajā novembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt penktų metų lapkričio dešimtą dieną Berne.

Kelt Bernben, a kétezerhuszonötödik év november havának tizedik napján.

Magħmul f'Bern, fl-għaxar jum ta' Novembru fis-sena elfejn u ħamsa u għoxrin.

Gedaan te Bern, tien november tweeduizend vijfentwintig.

Sporządzono w Bernie dnia dziesiątego listopada roku dwa tysiące dwudziestego piątego.

Feito em Berna, em dez de novembro de dois mil e vinte e cinco.

Întocmit la Berna la zece noiembrie două mii douăzeci și cinci.

V Berne desiateho novembra dvetisícdvadsaťpäť.

V Bernu, desetega novembra dva tisoč petindvajset.

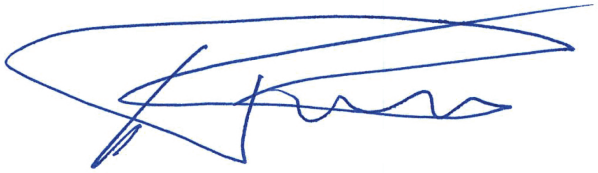
Tehty Bernissä kymmenentenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäviisi.

Som skedde i Bern den tionde november tjugohundratjugofem.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

За Европейската общност за атомна енергия
Por la Comunidad Europea de la Energía Atómica
Za Evropské společenství pro atomovou energii
For Det Europæiske Atomenergifællesskab
Für die Europäische Atomgemeinschaft
Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
For the European Atomic Energy Community
Pour la Communauté européenne de l'énergie atomique
Thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach
Za Europsku zajednicu za atomsku energiju
Per la Comunità europea dell'energia atomica
Eiropas Atomenerģijas Kopienas vārdā –
Europos atominės energijos bendrijos vardu
Az Európai Atomenergia-közösség részéről
F'isem il-Komunità Ewropea tal-Enerġija Atomika
Voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie
W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej
Pela Comunidade Europeia da Energia Atómica
Pentru Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
Za Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
Za Evropsko skupnost za atomsko energijo
Euroopan atomienergiajärjestön puolesta
För Europeiska atomenergigemenskapen

За Конфедерация Швейцария
Por la Confederación Suiza
Za Švýcarskou konfederaci
For Det Schweiziske Forbund
Für die Schweizerische Eidgenossenschaft
Šveitsi Konföderatsiooni nimel
Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
For the Swiss Confederation
Pour la Confédération suisse
Thar ceann Cónaidhm na hEilvéise
Za Švicarsku Konfederaciju
Per la Confederazione Svizzera
Šveices Konfederācijas vārdā –
Šveicarijos Konfederacijos vardu
A Svájci Államszövetség részéről
Għall-Konfederazzjoni Żvizzera
Voor de Zwitserse Bondsstaat
W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej
Pela Confederação Suíça
Pentru Confederaţia Elveţiană
Za Švajčiarsku konfederáciu
Za Švicarsko konfederacijo
Sveitsin valaliiton puolesta
För Schweiziska edsförbundet

PRILOGA

PRILOGA O DOLOČBAH O FINANČNEM IZVAJANJU

1. Evropska komisija Švici za vsak program ali dejavnost Unije ali njun del, v katerem sodeluje Švica, čim prej in najpozneje 16. aprila vsakega proračunskega leta sporoči naslednje informacije:

   (a) zneske odobritev za prevzem obveznosti v proračunu Unije, dokončno sprejetem za zadevno leto, za proračunske vrstice, ki zajemajo sodelovanje Švice v skladu s protokoli k temu sporazumu, in po potrebi znesek odobritev iz zunanjih namenskih prejemkov, ki niso rezultat finančnega prispevka drugih donatorjev v teh proračunskih vrsticah;

   (b) znesek pristojbine za sodelovanje iz člena 7 tega sporazuma;

   (c) od leta N + 1 izvajanja programa, vključenega v protokole k temu sporazumu, izvrševanje odobritev za prevzem obveznosti za proračunsko leto N in raven sprostitve obveznosti;

   (d) za programe ali njihove dele, za katere se uporablja člen 9 tega sporazuma in za katere so take informacije potrebne za izračun samodejnega popravka, raven prevzetih obveznosti v korist švicarskih subjektov, razčlenjeno glede na ustrezno leto proračunskih odobritev, in s tem povezano skupno raven obveznosti.

   Evropska komisija na podlagi predloga proračuna čim prej, po možnosti junija in najpozneje do 1. septembra vsakega proračunskega leta predloži oceno informacij iz točk (a) in (b).

2. Skupna vrednost zahtevka za plačilo sredstev za dano leto se določi z uporabo letnega zneska, izračunanega v skladu s členom 7 tega sporazuma, vključno z morebitnimi prilagoditvami na podlagi člena 8 tega sporazuma, če se uporabljajo za program Unije, in morebitnimi popravki na podlagi člena 9 tega sporazuma, če se uporabljajo za program Unije.

   Uporaba tega odstavka ne vpliva na izračun samodejnega popravka na podlagi člena 9 tega sporazuma.

3. Evropska komisija najpozneje 16. aprila in, če se uporablja za program Unije, najprej 22. oktobra in najpozneje 31. oktobra vsakega proračunskega leta Švici izda zahtevek za plačilo sredstev, ki ustreza prispevku Švice na podlagi tega sporazuma za vsakega od programov ali dejavnosti Unije ali njihovih delov, v katerih Švica sodeluje.

4. Zahtevek za plačilo sredstev iz odstavka 3 je strukturiran v obrokih, kot sledi:

   (a) prvi obrok v letu v zvezi z zahtevkom za plačilo sredstev, ki ga je treba izdati do 16. aprila, ustreza znesku, ki je enak ocenjenemu letnemu finančnemu prispevku zadevnega programa iz odstavka 1.

   Švica plača znesek, naveden v tem zahtevku za plačilo sredstev, najpozneje 60 dni po izdaji zahtevka za plačilo sredstev;

   (b) če je ustrezno, drugi obrok v letu v zvezi z zahtevkom za plačilo sredstev, ki se izda najprej 22. oktobra in najpozneje 31. oktobra, ustreza razliki med zneskom iz odstavka 1 in zneskom iz odstavka 3, če je znesek iz odstavka 3 višji. Švica plača znesek, naveden v tem zahtevku za plačilo sredstev, do 21. decembra.

   Švica lahko izvede ločena plačila za vsak program in dejavnost.

5. Če se ta sporazum začne začasno uporabljati leta 2025, Evropska komisija za prvo leto njegovega izvajanja v 60 dneh od podpisa tega sporazuma in najpozneje do 10. decembra 2025 izda en sam zahtevek za plačilo sredstev.

6. Če se ta sporazum začne začasno uporabljati leta 2025, Švica plača znesek, naveden v zahtevku za plačilo sredstev iz odstavka 5, najpozneje 30 dni po izdaji zahtevka za plačilo sredstev in najpozneje do 21. decembra 2025.

7. Če se sodelovanje Švice odpove v skladu s členom 20 tega sporazuma, zapadejo vsa plačila v zvezi z obdobjem pred začetkom učinkovanja odpovedi. Evropska komisija izda zahtevek za plačilo sredstev v zvezi z dolgovanim zneskom najpozneje en mesec po začetku učinkovanja odpovedi. Švica plača ta dolgovani znesek v 60 dneh od izdaje zahtevka za plačilo sredstev.

8. Švica za vsako zamudo pri plačilu prispevka plača zamudne obresti na neporavnani znesek od datuma zapadlosti do dne, ko je ta neporavnani znesek v celoti plačan.

9. Za zneske terjatev, ki niso plačani do datuma zapadlosti, velja obrestna mera, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, kot je objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije* in ki velja na prvi dan meseca, v katerem znesek zapade v plačilo, ali 0 %, katera koli je višja, povečana za 3,5 odstotne točke.

PROTOKOL 1

SODELOVANJE V PROGRAMIH OBZORJE EVROPA, EURATOM ZA RAZISKAVE IN USPOSABLJANJE, DIGITALNA EVROPA IN ERASMUS+

DEL I

SPLOŠNA PRAVILA

Člen 1

Programi, v katerih sodeluje Švica

1. Švica sodeluje kot pridružena država v programih in dejavnostih Unije ali njihovih delih, ustanovljenih z naslednjimi temeljnimi akti, ter prispeva k njim:

(a) Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 ([1]) (v nadaljnjem besedilu: program Obzorje Evropa), ki se izvaja s posebnim programom, vzpostavljenim s Sklepom Sveta (EU) 2021/764 z dne 10. maja 2021 o vzpostavitvi Posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter razveljavitvi Sklepa 2013/743/EU ([2]), v najnovejših različicah in s finančnim prispevkom Evropskemu inštitutu za inovacije in tehnologijo, ustanovljenemu z Uredbo (EU) 2021/819 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o Evropskem inštitutu za inovacije in tehnologijo ([3]);

(b) Uredba Sveta (Euratom) 2021/765 z dne 10. maja 2021 o vzpostavitvi Programa za raziskave in usposabljanje Evropske skupnosti za atomsko energijo za obdobje 2021–2025, ki dopolnjuje okvirni program za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, ter razveljavitvi Uredbe (Euratom) 2018/1563 ([4]) (v nadaljnjem besedilu: program Euratom), v najnovejši različici;

(c) Uredba (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa in razveljavitvi Sklepa (EU) 2015/2240 ([5]) (v nadaljnjem besedilu: program Digitalna Evropa), v najnovejši različici;

(d) Uredba (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 ([6]) (v nadaljnjem besedilu: program Erasmus+), v najnovejši različici.

2. Ta protokol se ne uporablja za postopke dodeljevanja, s katerimi se izvršujejo proračunske obveznosti za:

(a) leta 2021, 2022, 2023 ali 2024 v programih ali dejavnostih Unije ali njihovih delih iz člena 1(1), točke (a), (b) in (c), tega protokola;

(b) leta 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 ali 2026 v programih Unije iz člena 1(1), točka (d), tega protokola.

([1]) UL EU L 170, 12.5.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj.
([2]) UL EU L 167I, 12.5.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj.
([3]) UL EU L 189, 28.5.2021, str. 61, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/819/oj.
([4]) UL EU L 167I, 12.5.2021, str. 81, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/765/oj.
([5]) UL EU L 166, 11.5.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj.
([6]) UL EU L 189, 28.5.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj.

Člen 2

Trajanje sodelovanja Švice

1. Švica sodeluje v programih in dejavnostih Unije ali njihovih delih iz:

(a) člena 1, odstavek 1, točke (a), (b) in (c), tega protokola od 1. januarja 2025 ali drugega datuma, če je določen v posebnem naslovu tega protokola, do konca njihovega izvajanja, ali do konca večletnega finančnega okvira 2021–2027, pri čemer se upošteva krajše obdobje;

(b) člena 1(1), točka (d), tega protokola od 1. januarja 2027 do konca njihovega izvajanja ali do konca večletnega finančnega okvira 2021–2027, pri čemer se upošteva krajše obdobje, pod pogoji iz člena 14 tega protokola.

2. Švica ali švicarski subjekti so v obdobju iz odstavka 1 tega člena pod pogoji iz člena 4 tega sporazuma upravičeni do sodelovanja v postopkih dodeljevanja Unije, s katerimi se izvršujejo proračunske obveznosti programov in dejavnosti ali njihovih delov iz člena 1 tega protokola.

V zvezi s programi in dejavnostmi Unije ali njihovimi deli iz člena 1(1), točke (a), (b) in (c), tega protokola Švica ali švicarski subjekti niso upravičeni do financiranja Unije v okviru postopkov dodeljevanja Unije, s katerimi se izvršujejo proračunske obveznosti za leta 2021, 2022, 2023 ali 2024, brez poseganja v veljavna pravila o upravičenosti za subjekte iz nepridruženih tretjih držav, določena v temeljnem aktu ali drugih pravilih, ki zadevajo izvajanje programa ali dejavnosti Unije.

V zvezi s programi in dejavnostmi Unije ali njihovimi deli iz člena 1(1), točka (d), tega protokola Švica in švicarski subjekti niso upravičeni do financiranja Unije v okviru postopkov dodeljevanja Unije, s katerimi se izvršujejo proračunske obveznosti za leta 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 ali 2026, brez poseganja v veljavna pravila o upravičenosti za subjekte iz nepridruženih tretjih držav, določena v temeljnem aktu ali drugih pravilih, ki zadevajo izvajanje programa ali dejavnosti Unije.

Člen 3

Končne določbe

Protokol ostane v veljavi toliko časa, kot je potrebno za dokončanje vseh projektov, ukrepov in dejavnosti ali njihovih delov, ki se financirajo iz programov Unije, navedenih v členu 1 tega protokola, vseh ukrepov, ki so potrebni za zaščito finančnih interesov Unije, in izpolnitev vseh finančnih obveznosti, ki izhajajo iz izvajanja tega protokola med pogodbenicama.

Ta protokol se podaljša in uporablja za obdobje 2026–2027 pod enakimi pogoji za naslednika programa Euratom, razen če v treh mesecih po objavi programa naslednika v *Uradnem listu Evropske unije* katera koli pogodbenica uradno sporoči svojo odločitev, da tega protokola ne bo podaljšala za navedeni program naslednik. V primeru takega uradnega obvestila se ta protokol od 1. januarja 2026 ne bo uporabljal za program, ki bo nasledil program Euratom.

Člen 4

Priloga

Priloga k temu protokolu je sestavni del Protokola.

DEL II

POSEBNI POGOJI ZA SODELOVANJE V PROGRAMIH UNIJE

NASLOV 1

OBZORJE EVROPA IN PROGRAM EURATOM, KI DOPOLNJUJE PROGRAM OBZORJE EVROPA

Člen 5

Posebni pogoji za sodelovanje v programu Obzorje Evropa in programu Euratom, ki dopolnjuje program Obzorje Evropa

1. Preden Evropska komisija odloči, ali so švicarski subjekti upravičeni do sodelovanja pri ukrepu, povezanem s strateškimi sredstvi, interesi, avtonomijo ali varnostjo Unije v skladu s členom 22(5) Uredbe (EU) 2021/695, lahko zahteva specifične informacije ali zagotovila, kot so:

(a) informacije o tem, ali je bil oziroma bo subjektom Unije omogočen vzajemni dostop do obstoječih in načrtovanih programov, projektov, dejavnosti ali drugih ukrepov Švice ali njihovih delov, ki so enakovredni zadevnemu ukrepu Obzorje Evropa;

(b) informacije o tem, ali je v Švici vzpostavljen nacionalni mehanizem pregleda naložb, in zagotovila, da bodo švicarski organi poročali Evropski komisiji ter se z njo posvetovali o vseh morebitnih primerih, v katerih so se ob uporabi takega mehanizma seznanili z načrtovano tujo naložbo ali prevzemom švicarskega subjekta, ki je prejel sredstva v okviru programa Obzorje Evropa ali programa Euratom za ukrepe, povezane s strateškimi sredstvi, interesi, avtonomijo ali varnostjo Unije, s strani subjekta, ki ima sedež ali ki je pod nadzorom zunaj Švice, če Evropska komisija Švici posreduje seznam zadevnih švicarskih subjektov po podpisu sporazumov o nepovratnih sredstvih s temi subjekti, ter

(c) zagotovila, da za rezultate, tehnologije, storitve in proizvode, ki so jih švicarski subjekti razvili v okviru zadevnih ukrepov, ne bodo veljale omejitve pri izvozu v države članice v času trajanja ukrepa ter štiri leta po koncu ukrepa; Švica vsako leto v času trajanja ukrepa in štiri leta po koncu ukrepa posreduje posodobljeni seznam subjektov, za katere veljajo nacionalne omejitve pri izvozu.

2. Švicarski subjekti lahko sodelujejo v dejavnostih Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije (JRC) pod pogoji, ki so enakovredni tistim, ki se uporabljajo za subjekte Unije, razen če so za zagotovitev skladnosti s področjem uporabe sodelovanja, ki izvira iz izvajanja odstavka 1, potrebne omejitve.

3. Kadar Unija izvaja program Obzorje Evropa z uporabo členov 185 in 187 PDEU, lahko Švica in švicarski subjekti sodelujejo v pravnih strukturah, vzpostavljenih v skladu s temi določbami, ob upoštevanju pravnih aktov Unije, ki so bili ali bodo sprejeti za vzpostavitev tovrstnih pravnih struktur.

4. Švica je redno obveščena o dejavnostih JRC, povezanih s sodelovanjem Švice v vsakem programu, zlasti o večletnih delovnih programih JRC. Visoki predstavnik Švice je kot opazovalec povabljen na seje sveta guvernerjev JRC v zvezi s točko, ki zadeva sodelovanje Švice v vsakem programu.

5. Uredba (EU) 2021/819 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]) ali pravni akt Unije, ki nadomesti navedeno uredbo, in Sklep (EU) 2021/820 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]) se uporabljata za sodelovanje švicarskih subjektov v skupnostih znanja in inovacij v skladu s členom 4 tega sporazuma.

([7]) Uredba (EU) 2021/819 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o Evropskem inštitutu za inovacije in tehnologijo (prenovitev) (UL EU L 189, 28.5.2021, str. 61, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/819/oj).

([8]) Sklep (EU) 2021/820 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o strateškem inovacijskem programu Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) za obdobje 2021–2027: spodbujanje talentov in zmogljivosti Evrope za inovacije ter razveljavitvi Sklepa št. 1312/2013/EU (UL EU L 189, 28.5.2021, str. 91, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/820/oj).

6. Predstavniki Švice imajo pravico sodelovati kot opazovalci v odboru iz člena 14 Sklepa Sveta (EU) 2021/764 in člena 16 Uredbe Sveta (Euratom) 2021/765 brez glasovalne pravice in pri točkah, ki zadevajo Švico, kadar odbor razpravlja o vprašanjih, povezanih z izvajanjem programa Obzorje Evropa in programa Euratom. To sodelovanje je v skladu s členom 6 tega sporazuma. Stroški predstavnikov Švice v zvezi s potovanji na sestanke navedenega odbora se povrnejo v vrednosti ekonomskega razreda. V vseh drugih zadevah povračilo potnih stroškov in dnevnic urejajo enaka pravila, kot se uporabljajo za predstavnike iz držav članic.

Člen 6

Vzajemnost

Pravni subjekti s sedežem v Uniji lahko sodelujejo v švicarskih programih, projektih, dejavnostih, drugih ukrepih ali njihovih delih, ki so enakovredni tistim v okviru programa Obzorje Evropa in programa Euratom, v skladu s švicarskimi predpisi.

Priloga k temu protokolu vsebuje neizčrpni seznam enakovrednih švicarskih programov, projektov, dejavnosti ali drugih ukrepov ali njihovih delov.

Za švicarsko financiranje pravnih subjektov s sedežem v Uniji veljajo švicarski predpisi, ki urejajo izvajanje raziskovalnih in inovacijskih programov, projektov, dejavnosti in drugih ukrepov ali njihovih delov. Kadar financiranje ni zagotovljeno, lahko pravni subjekti s sedežem v Uniji sodelujejo z lastnimi sredstvi.

Člen 7

Odprta znanost

Pogodbenici v svojih programih, projektih, ukrepih in dejavnostih ali njihovih delih vzajemno podpirata in spodbujata prakse odprte znanosti v skladu s pravili programa Obzorje Evropa in programa Euratom ter švicarskimi predpisi.

Člen 8

Finančni pogoji za program Obzorje Evropa

1. Člen 8 tega sporazuma se uporablja za program Obzorje Evropa.

2. Člen 9 tega sporazuma se uporablja za program Obzorje Evropa.

3. Za izračun samodejnega popravka iz člena 9 tega sporazuma in tega člena se uporabljajo naslednje podrobne ureditve:

(a) „konkurenčna nepovratna sredstva“ pomenijo nepovratna sredstva, dodeljena na podlagi razpisov za zbiranje predlogov, pri katerih je mogoče v času izračuna samodejnega popravka ugotoviti, kdo so končni upravičenci. Izključena je finančna podpora tretjim osebam iz člena 207 finančne uredbe;

(b) kadar je pravna obveznost podpisana s konzorcijem, so zneski, ki se uporabijo za določitev osnovnih zneskov pravnih obveznosti, kumulativni zneski, dodeljeni upravičencem, ki so švicarski subjekti, v skladu z okvirno razčlenitvijo proračuna iz sporazuma o nepovratnih sredstvih;

(c) vsi zneski pravnih obveznosti, ki ustrezajo konkurenčnim nepovratnim sredstvom, se določijo z uporabo elektronskega sistema Evropske komisije eCorda in se pridobijo drugo sredo v februarju leta N + 2;

(d) „neintervencijski stroški“ pomenijo stroške programa Obzorje Evropa, ki niso konkurenčna nepovratna sredstva, vključno z odhodki za podporo, administracijo za posamezne programe in drugimi ukrepi;

(e) zneski, dodeljeni mednarodnim organizacijam kot pravnim subjektom, ki so končni prejemniki, se štejejo za neintervencijske stroške.

4. Mehanizem samodejnega popravka se uporablja po naslednjem postopku:

(a) samodejni popravki za leto N, povezani z izvrševanjem odobritev za prevzem obveznosti za leto N, povečanih v skladu s členom 7(5) tega sporazuma, se uporabijo na podlagi podatkov za leto N in leto N + 1 iz sistema eCorda iz odstavka 3, točka (c), tega člena v letu N + 2 po tem, ko se za prispevek Švice k programu Obzorje Evropa uporabijo morebitne prilagoditve v skladu s členom 8 tega sporazuma; upoštevani znesek je znesek konkurenčnih nepovratnih sredstev, za katerega so v času izračuna popravka na voljo podatki;

(b) znesek samodejnega popravka za leto N se od leta N + 2 do leta 2029 izračunava s pomočjo razlike med:

(i) skupnim zneskom konkurenčnih nepovratnih sredstev, dodeljenih Švici ali švicarskim subjektom, kot prevzetih obveznosti za proračunske odobritve za leto N, ter

(ii) zneskom prilagojenega operativnega prispevka Švice za leto N, pomnoženega s količnikom med:

A. zneskom konkurenčnih nepovratnih sredstev, prevzetih za odobritve za prevzem obveznosti za leto N, povečane v skladu s členom 7(5) tega sporazuma, in

B. skupnim zneskom odobrenih proračunskih odobritev za prevzem obveznosti za leto N, vključno z neintervencijskimi stroški.

V primeru prilagoditve za položaje, v katerih so švicarski subjekti izključeni, se na podlagi uporabe člena 8 ustrezni zneski konkurenčno dodeljenih nepovratnih sredstev ne upoštevajo pri izračunu.

5. Če je v zvezi z operativnim prispevkom Švice za dano leto N znesek razlike, izračunan v skladu z metodo iz člena 9(2) tega sporazuma, negativen in v absolutnem smislu presega 8 % ustreznega operativnega prispevka za leto N, se prihodnji operativni prispevek Švice za leto N+2 zmanjša za razliko med absolutnim zneskom, izračunanim v skladu z metodo iz člena 9(2) za leto N, in zneskom, ki ustreza 8 % ustreznega operativnega prispevka za leto N.

Po koncu obdobja iz člena 2(1) tega protokola se vsa znižanja prihodnjih operativnih prispevkov iz prvega pododstavka tega odstavka uporabijo za operativne prispevke Švice za program, ki ga nasledi in v katerem sodeluje Švica.

Če se operativni prispevek Švice v letu N+2 prilagodi v skladu s prvim in drugim pododstavkom, se taka prilagoditev upošteva pri izračunu letnega zneska za leto N+2 v skladu s točko 4 Priloge k temu sporazumu o določbah o finančnem izvajanju.

Člen 9

Finančni pogoji za program Euratom

1. Člen 8 tega sporazuma se ne uporablja za program Euratom, ki dopolnjuje program Obzorje Evropa.

2. Člen 9 tega sporazuma se ne uporablja za program Euratom, ki dopolnjuje program Obzorje Evropa.

3. Z odstopanjem od člena 7(7) tega sporazuma razdelitveni ključ za prispevke, ki se uporablja v letih 2025, 2026 in 2027 za izračun operativnega prispevka za sodelovanje v programu Euratom, znaša 95,4 % razdelitvenega ključa za prispevke, opredeljenega v členu 7(6) tega sporazuma.

NASLOV 2

SODELOVANJE V PROGRAMU DIGITALNA EVROPA

Člen 10

Področje uporabe pridružitve

Švica kot pridružena država sodeluje pri specifičnem cilju 1 (visokozmogljivo računalništvo), specifičnem cilju 2 (umetna inteligenca), specifičnem cilju 4 (napredne digitalne veščine) in specifičnem cilju 5 (uvajanje in optimalna uporaba digitalnih zmogljivosti ter interoperabilnost) programa Digitalna Evropa iz člena 3 Uredbe (EU) 2021/694 ter prispeva k njim.

Člen 11

Posebni pogoji za sodelovanje v programu Digitalna Evropa

1. Preden Evropska komisija odloči, ali so švicarski subjekti upravičeni do sodelovanja pri ukrepu, v zvezi s katerim je bilo sodelovanje omejeno iz upravičenih razlogov v skladu s členom 12(6) Uredbe (EU) 2021/694, lahko zahteva specifične informacije ali zagotovila, kot so:

(a) informacije o tem, ali je bil oziroma bo subjektom Unije omogočen vzajemni dostop do obstoječih in načrtovanih programov, projektov ali ukrepov Švice, ki so enakovredni zadevnemu ukrepu Digitalna Evropa;

(b) informacije o tem, ali je v Švici vzpostavljen nacionalni mehanizem pregleda naložb, in zagotovila, da bodo švicarski organi poročali Evropski komisiji ter se z njo posvetovali o vseh morebitnih primerih, v katerih so se ob uporabi takega mehanizma seznanili z načrtovano tujo naložbo ali prevzemom švicarskega subjekta, ki je prejel sredstva za ukrepe v okviru programa Digitalna Evropa, s strani subjekta, ki ima sedež ali ki je pod nadzorom zunaj Švice, če Evropska komisija Švici posreduje seznam zadevnih švicarskih subjektov po podpisu sporazumov o nepovratnih sredstvih s temi subjekti, ter

(c) zagotovila, da za rezultate, tehnologije, storitve in proizvode, ki so jih subjekti s sedežem v Švici razvili v okviru zadevnih ukrepov, ne bodo veljale omejitve pri izvozu v države članice v času trajanja ukrepa ter štiri leta po koncu ukrepa. Švica bo vsako leto v času trajanja ukrepa in štiri leta po koncu ukrepa posredovala posodobljeni seznam subjektov, za katere veljajo nacionalne omejitve pri izvozu.

2. Kadar pogoji razpisa omejujejo sodelovanje pri ukrepu zaradi pomislekov, povezanih z varnostjo Unije v skladu s členom 12(6) Uredbe (EU) 2021/694, lahko Evropska komisija od Švice zahteva posebne informacije ali zagotovila, da se oceni ustreznost jamstev, ki jih zagotovijo zadevni subjekti, da njihovo sodelovanje pri ukrepu ne bi negativno vplivalo na varnost Unije.

3. Kadar Unija izvaja program Digitalna Evropa z uporabo členov 185 in 187 PDEU, lahko Švica in švicarski pravni subjekti sodelujejo v pravnih strukturah, vzpostavljenih v skladu s temi določbami, ob upoštevanju pravnih aktov Unije, ki so bili ali bodo sprejeti za vzpostavitev tovrstnih pravnih struktur.

Člen 12

Vzajemnost

Pravni subjekti s sedežem v Uniji lahko sodelujejo v švicarskih programih, projektih, dejavnostih in drugih ukrepih ali njihovih delih, ki so enakovredni tistim v okviru programa Digitalna Evropa, v skladu s švicarskimi predpisi.

Priloga k temu protokolu vsebuje neizčrpni seznam enakovrednih švicarskih programov, projektov, dejavnosti ali drugih ukrepov ali njihovih delov.

Za švicarsko financiranje pravnih subjektov s sedežem v Uniji veljajo švicarski predpisi, ki urejajo izvajanje raziskovalnih in inovacijskih programov, projektov, dejavnosti in drugih ukrepov ali njihovih delov. Kadar financiranje ni zagotovljeno, lahko pravni subjekti s sedežem v Uniji sodelujejo z lastnimi sredstvi.

Člen 13

Finančni pogoji

Člen 8 tega sporazuma se ne uporablja za program Digitalna Evropa.

NASLOV 3

SODELOVANJE V PROGRAMU ERASMUS+

Člen 14

Posebni pogoji za sodelovanje v programu Erasmus+

Pogoji za sodelovanje Švice v programu Erasmus+ so imenovanje nacionalnega organa, ustanovitev nacionalne agencije in imenovanje neodvisnega revizijskega organa v skladu s členi 26 do 29 Uredbe (EU) 2021/817.

Sodelovanje Švice v programu Erasmus+ začne učinkovati od datuma, ko Evropska komisija sprejme predhodno oceno skladnosti nacionalne agencije v skladu s členom 28(2) Uredbe (EU) 2021/817.

Člen 15

Finančni pogoji

1. Člen 8 tega sporazuma se ne uporablja za program Erasmus+.

2. Z odstopanjem od člena 7(7) tega sporazuma razdelitveni ključ za prispevke, ki se uporablja v letu 2027 za izračun operativnega prispevka za sodelovanje v programu Erasmus+, znaša 70 % razdelitvenega ključa za prispevke, opredeljenega v členu 7(6) tega sporazuma.

PRILOGA

Seznam enakovrednih programov, projektov, ukrepov in dejavnosti Švice ali njihovih delov

1. Spodnji seznam je neizčrpni seznam programov, projektov, ukrepov in dejavnosti Švice ali njihovih delov, ki so enakovredni programu Obzorje Evropa in programu Euratom:
   - — Bridge Proof-of-Concept
   - — SNSF Project funding
   - — SNSF Health & well-being
   - — SNSF MARVIS
   - — SNSF International Co-Investigator Scheme
   - — SNSF National Centres of Competence in Research (NCCRs)
   - — Ambizione
   - — Spark
   - — Funding programmes FOT
   - — Sustained Scientific User Laboratory for Simulation and Data-based Science at CSCS (User Lab)
   - — Swiss Data Science Center
   - — Swiss Plasma Center / Swiss Fusion Hub
   - — Swiss Light Source SLS
   - — Swiss Spallation Neutron Source (SINQ)
   - — SμS muon source
   - — Swiss Research Infrastructure for Particle Physics CHRISP
   - — Swiss X-ray Free Electron Laser SwissFEL
   - — Swiss-Norwegian beamline (SNBL)
   - — SwissChips Initiative
   - — Swiss Twins
2. Spodnji neizčrpni seznam se šteje za seznam programov, projektov, ukrepov in dejavnosti Švice ali njihovih delov, ki so enakovredni programu Digitalna Evropa:

[…]

PROTOKOL 2

SODELOVANJE V DEJAVNOSTIH EVROPSKEGA SKUPNEGA PODJETJA ZA ITER IN RAZVOJ FUZIJSKE ENERGIJE, SPORAZUMA ITER IN SPORAZUMA O ŠIRŠEM PRISTOPU

Člen 1

Področje uporabe pridružitve

Švica sodeluje kot članica Skupnega podjetja za ITER in razvoj fuzijske energije (v nadaljnjem besedilu: F4E) in k njemu prispeva v skladu s členom 2(c) Odločbe Sveta 2007/198/Euratom ([1]) in njej priloženim statutom (v nadaljnjem besedilu: statut F4E), s čimer prispeva k prihodnjemu znanstvenemu in tehnološkemu sodelovanju na področju nadzorovane jedrske fuzije prek pridružitve Švice programu Euratom.

Člen 2

Trajanje sodelovanja Švice

1. Švica sodeluje kot članica F4E od 1. januarja 2026 do konca trajanja F4E, če so izpolnjeni pogoji iz Odločbe Sveta 2007/198/Euratom.

2. Švica ali švicarski subjekti so v obdobju iz odstavka 1 tega člena pod pogoji iz člena 4 tega sporazuma upravičeni do sodelovanja v postopkih dodeljevanja Unije, s katerimi se izvršujejo proračunske obveznosti programov in dejavnosti ali njihovih delov iz člena 1 tega protokola. Švica in švicarski subjekti iz niso upravičeni do financiranja Unije v okviru postopkov dodeljevanja Unije, s katerimi se izvršujejo proračunske obveznosti za leta 2021, 2022, 2023, 2024 ali 2025, brez poseganja v veljavna pravila o upravičenosti za subjekte iz nepridruženih tretjih držav, določena v temeljnem aktu ali drugih pravilih, ki zadevajo izvajanje dejavnosti F4E.

Člen 3

Posebni pogoji sodelovanja v dejavnostih Evropskega skupnega podjetja za ITER in razvoj fuzijske energije

1. Ne glede na člen 12(2), točka (a), in člen 82(3), točka (a), Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, določenih v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 z dne 29. februarja 1968 ([2]), ter v skladu s členom 10 statuta F4E lahko direktor F4E za osebje F4E imenuje švicarske državljane s polnimi državljanskimi pravicami.

2. Švica ima glasovalne pravice v upravnem odboru F4E in plačuje letno članarino za F4E v skladu s Prilogo II k statutu F4E.

3. Ob upoštevanju določb tega sporazuma in zlasti člena 4 lahko švicarski subjekti sodelujejo v vseh dejavnostih F4E pod enakimi pogoji, kot veljajo za pravne subjekte Euratoma.

4. Predstavniki Švice se udeležujejo sestankov F4E v skladu s statutom F4E.

5. Švica za F4E, njegovega direktorja in osebje v zvezi z njihovimi dejavnostmi v skladu s Sklepom Sveta 2007/198/Euratom uporablja Protokol (št. 7) o privilegijih in imunitetah Evropske unije, priložen PDEU, in sicer na naslednji način:

([1]) Odločba Sveta 2007/198/Euratom o ustanovitvi Evropskega skupnega podjetja za ITER in razvoj fuzijske energije ter dodelitvi prednosti le-temu (UL EU L 90, 30.3.2007, str. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj).

([2]) Uredba Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 z dne 29. februarja 1968 o določitvi Kadrovskih predpisov za uradnike in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropskih skupnosti ter uvedbi posebnih ukrepov, ki se začasno uporabljajo za uradnike Komisije (UL ES L 56, 4.3.1968, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).

(a) razširitev uporabe na Švico;

kadar koli Protokol o privilegijih in imunitetah Evropske unije vsebuje sklicevanja na države članice, se razume da se ta sklicevanja enako uporabljajo za Švico, razen če je v določbah, ki sledijo, določeno drugače;

(b) izvzetje F4E iz posredne obdavčitve, vključno z davkom na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV):

(i) blago in storitve, izvoženi iz Švice, niso predmet švicarskega DDV; v primeru blaga in storitev, dobavljenih F4E v Švici za njegovo uradno uporabo v skladu s členom 3, drugi pododstavek, Protokola o privilegijih in imunitetah Evropske unije, se oprostitev DDV odobri z vračilom; oprostitev plačila DDV se odobri, če dejanska skupna nakupna cena blaga in storitev, navedenih na računu ali v enakovrednem dokumentu, znaša vsaj 100 CHF (vključno z davkom);

(ii) vračilo DDV se odobri ob predložitvi temu namenjenih švicarskih obrazcev Glavnemu oddelku za DDV Zvezne davčne uprave; praviloma se zahtevki za vračilo obravnavajo v treh mesecih od dneva, ko so bili vloženi skupaj s potrebnimi dokazili;

(c) postopek za uporabo pravil, ki se nanašajo na Evropsko skupno podjetje za osebje ITER:

(i) kar zadeva člen 12, drugi pododstavek, Protokola o privilegijih in imunitetah Evropske unije Švica po načelih svojega nacionalnega prava uradnike in druge uslužbence F4E v smislu člena 2 Uredbe Sveta (Euratom, ESPJ, EGS) št. 549/69 ([3]), oprosti zveznih, kantonskih in občinskih davkov na plače, mezde in prejemke, ki jim jih izplačuje Unija in ki so zavezani notranjemu davku v korist slednje;

(ii) Švica se ne šteje za državo članico v smislu točke (a) tega odstavka za uporabo člena 13 Protokola o privilegijih in imunitetah Evropske unije;

(iii) uradniki in drugi uslužbenci F4E ter njihovi družinski člani, ki so vključeni v sistem socialnega zavarovanja za uradnike in druge uslužbence Unije, se niso dolžni vključiti v švicarski sistem socialne varnosti;

(iv) Sodišče Evropske unije ima izključno pristojnost za vse zadeve, ki se nanašajo na odnose med F4E ali Komisijo in njunim osebjem v zvezi z uporabo Uredbe (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 in drugih določb prava Unije, ki določajo pogoje dela.

6. Švica F4E v okviru svojih uradnih dejavnosti dodeli vse ugodnosti iz Priloge III k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo.

Člen 4

Finančni nadzor

1. Uradniki F4E in Evropske komisije ter druge osebe, ki jih pooblastita F4E in Evropska komisija, imajo ustrezen dostop, tudi v elektronski obliki, do lokacij, del in dokumentov ter do vseh informacij, potrebnih za izvajanje pregledov in revizij ter ukrepov za zaščito finančnih interesov Unije v skladu s členoma 11 in 12 tega sporazuma. Ta pravica dostopa se izrecno navede v pogodbah ali sporazumih, sklenjenih za izvajanje predpisov, na katere se sklicuje ta protokol.

2. Pristojni švicarski organi nemudoma obvestijo F4E in Evropsko komisijo, če naletijo na kakršno koli dejstvo ali sum glede nepravilnosti v zvezi s sklepanjem in izvajanjem pogodb ali sporazumov, sklenjenih ob uporabi predpisov, navedenih v tem protokolu.

([3]) Uredba Sveta (Euratom, ESPJ, EGS) št. 549/69 z dne 25. marca 1969 o določitvi kategorij uradnikov in drugih uslužbencev Evropskih skupnosti, za katere se uporabljajo določbe člena 12, drugega odstavka člena 13 in člena 14 Protokola o privilegijih in imunitetah Skupnosti (UL ES L 74, 27.3.1969, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1969/549/oj).

3. Brez poseganja v uporabo švicarskega kazenskega prava lahko F4E ali Evropska komisija uvedeta upravne ukrepe in kazni v skladu s finančno uredbo in Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 ([4]).

4. Sklepi, ki jih F4E ali Evropska komisija sprejmeta v okviru tega protokola in ki nalagajo finančne obveznosti osebam, ki niso države, so izvršljivi v Švici.

5. Nalog za izvršitev sklepa iz odstavka 4 tega člena se izda v skladu s členom 14 tega sporazuma. F4E ali Evropsko komisijo obvesti organ, ki ga imenuje švicarska vlada.

Člen 5

Finančni pogoji

1. Člen 8 tega sporazuma se ne uporablja za ta protokol.

2. Z odstopanjem od člena 7(7) tega sporazuma razdelitveni ključ za prispevke, ki se uporablja v letih 2026 in 2027 za izračun operativnega prispevka za sodelovanje v F4E, znaša 95,4 % razdelitvenega ključa za prispevke, opredeljenega v členu 7(6) tega sporazuma.

Člen 6

Uporaba Sporazuma ITER, Sporazuma o privilegijih in imunitetah ITER ter Sporazuma o širšem pristopu na ozemlju Švice

1. Pogodbenici se strinjata z naslednjim:

(a) Sporazum ITER se uporablja na ozemlju Švice in za namene uporabe tega člena se šteje, da je ta protokol ustrezen sporazum za namene člena 21 navedenega sporazuma;

(b) Sporazum o privilegijih in imunitetah ITER se uporablja na ozemlju Švice in za namene uporabe tega člena se šteje, da je ta protokol ustrezen sporazum za namene člena 24 navedenega sporazuma, ter

(c) Sporazum o širšem pristopu se uporablja na ozemlju Švice, zlasti privilegiji in imunitete iz člena 13 in člena 14(5) navedenega sporazuma, in za namene uporabe tega člena se šteje, da je ta protokol ustrezen sporazum za namene člena 26 navedenega sporazuma.

2. Švicarski državljani z vsemi državljanskimi pravicami so pod enakimi pogoji, kot veljajo za državljane držav članic, upravičeni, da:

(a) jih Euratom imenuje za predstavnike v Svet Mednarodne organizacije za fuzijsko energijo ITER (člen 6(1) Sporazuma ITER);

(b) jih Svet Mednarodne organizacije za fuzijsko energijo ITER imenuje za višje uslužbence (člen 6(7), točka (d), Sporazuma ITER);

(c) so del osebja, ki ga Euratom napoti v Mednarodno organizacijo za fuzijsko energijo ITER (člen 7(2) Sporazuma ITER);

(d) so neposredno zaposleni pri Mednarodni organizaciji za fuzijsko energijo ITER, tako da jih imenuje njen generalni direktor (člen 7(2) in člen 7(4), točka (b), Sporazuma ITER);

(e) jih Euratom imenuje za predstavnike v usmerjevalni odbor za dejavnosti širšega pristopa in v projektne odbore dejavnosti širšega pristopa (člena 3 in 5 Sporazuma o širšem pristopu);

(f) jih usmerjevalni odbor imenuje za osebje sekretariata (člen 4 Sporazuma o širšem pristopu);

([4]) Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL ES L 312, 23.12.1995, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

(g) jih Euratom napoti na dejavnosti širšega pristopa, tj. kot člane projektnih skupin ali vodje projekta (člen 6 Sporazuma o širšem pristopu).

3. Euratom pisno obvesti Švico, če je treba spremeniti program ITER, Sporazum ITER, Sporazum o širšem pristopu ali Sporazum o privilegijih in imunitetah ITER.

Člen 7

Vzajemnost

Pravni subjekti s sedežem v Uniji lahko sodelujejo v švicarskih programih, projektih, dejavnostih in drugih ukrepih ali njihovih delih, ki so enakovredni tistim v okviru Organizacije ITER, F4E ali širšega pristopa, v skladu s švicarskimi predpisi. Priloga k temu protokolu vsebuje neizčrpni seznam enakovrednih švicarskih programov, projektov, dejavnosti ali drugih ukrepov ali njihovih delov.

Za švicarsko financiranje pravnih subjektov s sedežem v Uniji veljajo švicarski predpisi, ki urejajo izvajanje raziskovalnih in inovacijskih programov, projektov, dejavnosti in drugih ukrepov ali njihovih delov. Kadar financiranje ni zagotovljeno, lahko pravni subjekti s sedežem v Uniji sodelujejo z lastnimi sredstvi.

Člen 8

Končne določbe

Protokol ostane v veljavi toliko časa, kot je potrebno za dokončanje vseh projektov, ukrepov in dejavnosti ali njihovih delov, ki se financirajo iz programa Unije, navedenega v členu 1 tega protokola, vseh ukrepov, ki so potrebni za zaščito finančnih interesov Unije, in izpolnitev vseh finančnih obveznosti, ki izhajajo iz izvajanja tega protokola med pogodbenicama.

PRILOGA

Seznam enakovrednih programov, projektov, ukrepov in dejavnosti Švice ali njihovih delov

Spodnji neizčrpni seznam se šteje za seznam programov, projektov, ukrepov in dejavnosti Švice ali njihovih delov, ki so enakovredni ITER:

[…]

PROTOKOL 3

SODELOVANJE V PROGRAMU EU ZA ZDRAVJE

Člen 1

Področje uporabe pridružitve

1. Švica kot pridružena država sodeluje v posebnih delih programa Unije, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/522 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi programa za ukrepe Unije na področju zdravja za obdobje 2021–2027 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 282/2014 ([1]) (v nadaljnjem besedilu: Program EU za zdravje), v najnovejši različici, ter prispeva k njim.

2. Posebni deli programa EU za zdravje, v katerih Švica sodeluje in h katerim prispeva, se nanašajo na pripravljenost na krize, kot jih zajema Sporazum o zdravju.

Člen 2

Trajanje sodelovanja Švice

1. Švica sodeluje v programu EU za zdravje od 1. januarja leta po začetku veljavnosti Sporazuma o zdravju do konca izvajanja programa EU za zdravje ali do konca večletnega finančnega okvira 2021–2027, pri čemer se upošteva krajše obdobje.

2. Švica ali švicarski subjekti so v obdobju iz odstavka 1 tega člena pod pogoji iz člena 4 tega sporazuma upravičeni do sodelovanja v postopkih dodeljevanja Unije, s katerimi se izvršujejo proračunske obveznosti programov in dejavnosti ali njihovih delov iz programa EU za zdravje. Švica in švicarski subjekti niso upravičeni do financiranja Unije v okviru postopkov dodeljevanja Unije, s katerimi se izvršujejo proračunske obveznosti za katero koli leto v okviru MFF 2021–2027 pred začetkom sodelovanja v programu EU za zdravje, v skladu z odstavkom 1, brez poseganja v veljavna pravila o upravičenosti za subjekte iz nepridruženih držav, določena v temeljnem aktu ali drugih pravilih, ki zadevajo izvajanje ustreznega programa ali dejavnosti Unije.

Člen 3

Posebni pogoji za sodelovanje v programu EU za zdravje

1. Švica sodeluje v programu EU za zdravje v skladu s pogoji iz tega sporazuma in pravnega akta iz člena 1 tega protokola ter vseh drugih pravil, ki se nanašajo na izvajanje programa EU za zdravje, v najnovejši različici.

2. Če v pogojih iz odstavka 1 tega člena ni določeno drugače, lahko pravni subjekti s sedežem v Švici sodelujejo pri ukrepih programa EU za zdravje pod pogoji, enakovrednimi tistim, ki se uporabljajo za pravne subjekte s sedežem v Uniji, vključno s spoštovanjem omejevalnih ukrepov Unije.

3. Za postopke v zvezi z zahtevki, pogodbami in poročili ter za druge upravne vidike programa EU za zdravje se uporablja angleščina.

Člen 4

Finančni pogoji

Člen 8 tega sporazuma se ne uporablja za ta protokol.

([1]) UL EU L 107, 26.3.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj.

Člen 5

Končne določbe

Ta protokol ostane v veljavi toliko časa, kot je potrebno za dokončanje vseh projektov, ukrepov in dejavnosti ali njihovih delov, ki se financirajo iz programa Unije iz člena 1 tega protokola, vseh ukrepov, ki so potrebni za zaščito finančnih interesov Unije, in izpolnitev vseh finančnih obveznosti, ki izhajajo iz izvajanja tega protokola med pogodbenicama.